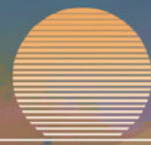

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО МІСІОНЕРСЬКОГО ТОВАРИСТВА «СВІТЛО НА СХОДІ»

ВІРА і ЖИТТЯ

5 • 2022

**Чудеса
бувають**

**Чи один
посередник?**

**Зворотна
сторона
війни**

**Я – ДВЕРІ
ВІВЦЯМ**

ВІВЦЯМ

Є дуже багато місць, де б ми хотіли бути. Проте скрізь є двері, через які можемо ввійти в бажане місце. І саме двері є перешкодою або можливістю опинитися там. Двері – це границя, обмеження чогось.

Є Небесне Царство, якого прагнуть люди, і до нього теж можна ввійти через «двері». Туди ведуть тільки одні двері. Христос запевняє, що саме Він є тими єдиними Дверима в Боже Царство.

Люди цього світу запевняють, що є багато доріг і безліч дверей. Але це вкрай трагічна помилка, яка буде коштувати вічної розлуки з Богом, якщо не скористатися єдиними, запропонованими Богом Дверима.

Христос іще сказав, що Він не тільки – єдині Двері, а й єдина Дорога на Небо.

Якщо міркувати над цими алегоріями, то зрозуміло, що, простуючи дорогою до якогось пункту призначення, ми врешті-решт повинні ввійти туди через двері.

І це дуже хвилююча Істина – ми повинні пройти через Христа, ми спочатку повинні опинитися в Ньому, щоб потім увійти в Небесне Царство.

Дехто порівнює це з проходом через хрест.

Ісус зауважує, що Він – не просто Двері в якесь надзвичайно важливе місце. Христос зазначає, що тільки через Нього й тільки в Ньому можливо бути в Царстві Божому.

Я – ДВЕРІ!

Зверніть увагу, що Ісус не говорить про якісь релігійні догми для входу в Його Царство. Він не говорить про розумові здібності, культуру, вихованість: вхід тільки через Нього – ДВЕРІ. І, проходячи ними, людина знає абсолютної переміни.

Цілком імовірно, це непросто зрозуміти, бо користуємось алегоричними термінами, тому ми і присвятили номер цій біблійній Істині, щоб зрозуміти, що це означає і як кожному з нас скористатися цими чудовими Дверима у святе Боже Царство.

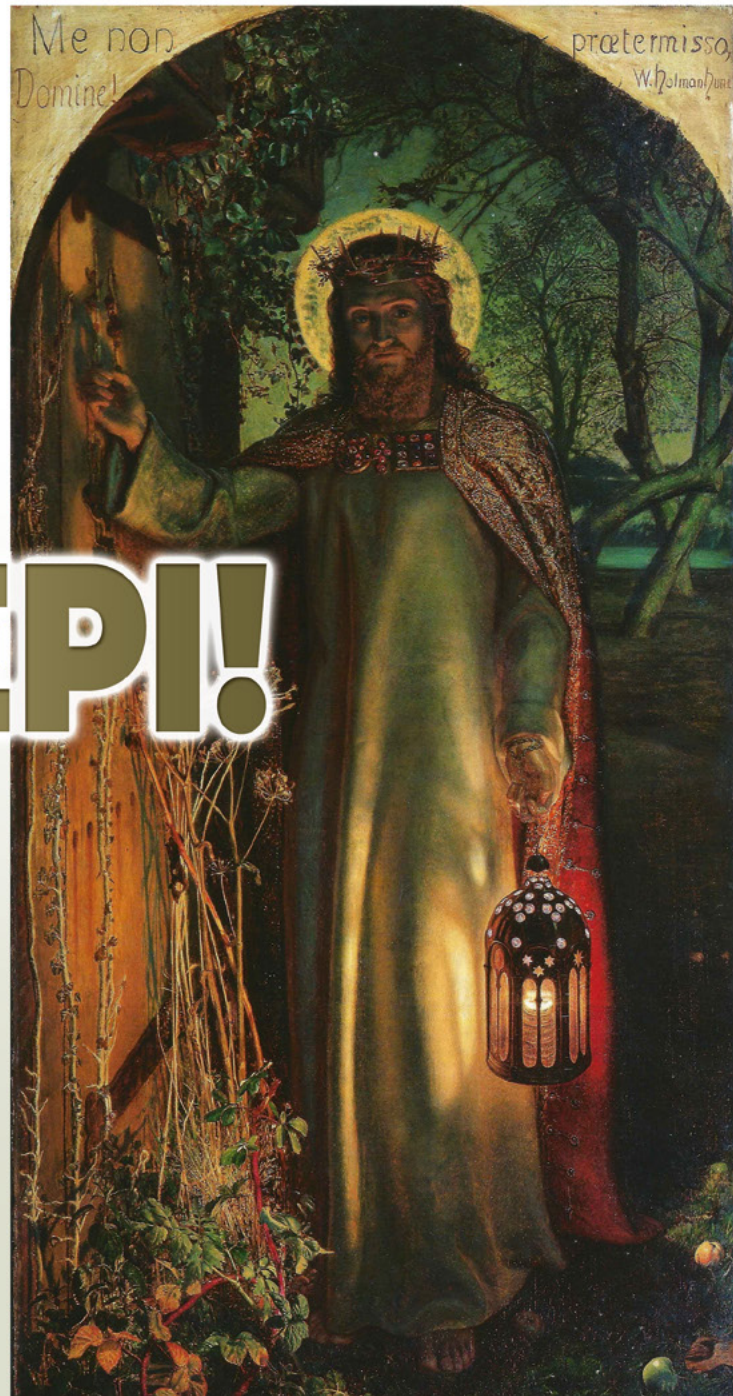
Благословенного читання та глибоких роздумів, дорогі читачі!

Василь ДАВИДЮК,
головний редактор

**Я – двері!
Якщо хто Мною ввійде,
то буде спасений;
він увійде і вийде,
і знайде пасовисько.**

Ів. 10:9
(пер. Р. Турконяка)

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Моя молитва

З Ніколоза Бараташвілі

*Отче небесний, син Твій спокушений,
 Утихомир мої страсті земні.
 Погляд мій спалений, подох мій здушений,
 Я в небезпеці, страшно мені.*

*Виведи з відчаю крихту надії!
 Сам не вберігсь непогрішний Адам:
 В хтивім бажанні гріх заповіяв,
 Райську красу за бажання віддав.*

*Світло життя, я в глибокій зажурі,
 Вилікуй в серці болі біди
 І порятуй мого човна від бурі,
 В тиху причалість його заведи.*

*Ти, Серцезнавцю, вівіки і нині
 Знаєш Ти все на дорозі людській,
 Прошу: прости по Своїй благостині
 Всі недомовки в молитві моїй.*

1840 [1969]

У ГОЛОВНОМУ – ЄДНІСТЬ,
 У ДРУГОРЯДНОМУ – ВОЛЯ,
 У ВСЬОМУ – ЛЮБОВ.

Бл. Августин

У НОМЕРІ:

4	Проповідь	Вальдемар ЦОРН	ШУКАЙТЕ!
6	Мала кафедра	Михайло ЧЕРЕНКОВ	Я – ДВЕРІ ВІВЦЯМ
8	Проза	Володимир КУЗЬМЕНКОВ	ЧУДЕСА БУВАЮТЬ
12	Точка зору	Надія ОРЛОВА	«БАЖАЮ ЩАСТЯ!..»
14	Аргумент	Олександр ЗАЙЦЕВ	ЧИ ОДИН ПОСЕРЕДНИК?
16	Роздуми вголос	Микола ВОДНЕВСЬКИЙ	СІЛЬ ЗЕМЛІ
18	До 100-річчя	Микола ВОДНЕВСЬКИЙ	ШЛЯХ, ТРИВАЛІСТЮ У 30 РОКІВ
20	Варто замислитися	Василь ДАВИДЮК	ЗВОРОТНА СТОРОНА ВІЙНИ
23	Гортаючи старі сторінки		ОСТАННІЙ ШЛЯХ
24	Духовна стаття	Віктор ЦАНДЕР	ПЕРЕДВИЗНАЧЕННЯ
27	Хочу знати	Микола ВОДНЕВСЬКИЙ	ПУСТЕ СЛОВО
28	Свідчення	Павло ДАВИДЮК	ЦЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ НА НАШИХ ОЧАХ

Під час земного служіння Ісуса Христа чимало людей слідувало за Ним. Багатотисячні натовпи охоче слухали проповіді та настанови Ісуса. Люди ждали допомоги, поради, зцілення, вирішення особистих і суспільних проблем.

Ісус Христос учив: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, – а все це вам додасться» (Мт. 6:33).

Що таке Боже Царство? Як увійти туди? Як у ньому жити? Господь говорить: «Шукайте...» Однак треба знати, чого шукаєш, чи не так? То запитаймо Самого Христа, що таке Царство Боже. Свого часу з цим питанням підходили до Ісуса релігійні служителі. «А як фарисеї спитали Його, коли Царство Божеє прийде, то Він їм відповів і сказав: «Царство Боже не прийде помітно, і не скажуть: 'Ось тут', або: 'Там'. Бо Божеє Царство всередині вас!» (Лк. 17:20–21).

Що таке Царство Боже? Царство Боже – це Сам Ісус! Він – Цар. Де Христос, там і Його Царство.

Нещодавно моя дружина шукала пароочищувач, щоб прибрати у ванній кімнаті, і ніяк не могла його знайти. Вона зазирала всюди, де він міг би бути, – безуспішно! Уже зневірившись виявити потрібний прилад, раптом побачила його в гаражі. Пароочищувач був перед очима. Вона кілька разів проходила повз нього, але просто не помічала! Бо не очікувала побачити прилад саме в тому місці. Звісно, легше шукати, коли знаєш, що тобі потрібно і де воно може бути.

Оскільки Царство Боже, окрім усього іншого, є Особистістю, це означає, що йдеться про стосунки з цією Особистістю, тобто з Ісусом. Із Самим Царем.

Тут ми підходимо до другого питання: як увійти в Царство Боже? Якщо Царство Боже – це Особистість, то що означає «увійти в нього»? Які відповіді спадають на думку? Народження згори? Правильно. Ми, християни, знаємо: аби стати чадом Божим, потрапити на небеса,

отримати прощення гріхів, треба народитися згори. Так говорить Сам Ісус Христос. Однак потім Він закликає: «Шукайте ж найперш Царства Божого...» Щоб потрапити туди, потрібно визнати Ісуса Царем, прийняти Його громадянство й підкоритися Його володарюванню.

Усі ми останнім часом спостерігаємо посилення міграційних потоків. Люди переїжджають з однієї країни до іншої, змінюють навіть континенти. Відмовляються від підданства однієї держави й набувають громадянства іншої. Іммігрант має визнати закони нової батьківщини. І не важливо, подобаються вони йому чи ні. Він також має знати конституцію цієї держави. Такі вимоги є обов'язковими.

Якщо, наприклад, хтось бажає стати членом церковної громади,

ШУКАЙ

такій людині необхідно визнати церковні правила: народитися згори, охреститися, а також погодитися з церковним статутом.

Яка ж умова для входу в Царство Боже? Що Ісус говорить? Він пояснює це у двох притчах. «Царство Небесне подібне ще до захованого в полі скарбу, що людина, знайшовши, ховає його, і з радости з того йде, та й усе, що має, продає та купує те поле» (Мт. 13:44). Одразу ж за цією історією Господь розповів іншу, що повторює і навіть підкреслює основну думку: «Подібне ще Царство Небесне до того купця, що пошукує перел добрих, а як знайде одну дорогоцінну перлину, то йде, і все продає, що має, і купує її» (Мт. 13:45–46).

Притчі, як правило, мають дуже просту схему й ілюструють основну ідею, яку той, хто розповідає,

намагається донести до слухачів. У чому основний зміст даних історій?

У Царство Боже ми не можемо ввійти на своїх умовах, зі своїми уявленнями, зі своїм «доморощеним» богослов'ям. Господь не задовольняється частковою посвятою! Бог вимагає всього! Віддайте все під Його владу! У цьому полягає сенс. Немає таких сфер нашого життя, які не стосувалися б Господа. Тож, щоб увійти в Боже Царство, потрібно визнати Його панування й віддати себе й усе, що маємо, в Його руки. На підтвердження цього говорить текст Священного Писання з Першого послання Івана (4:15): «Коли хто визнає, що Ісус – то Син Божий, то в нім Бог пробуває, а він у Бозі».

Як ми можемо ввійти в Царство Боже, якщо воно Особистість? Ось відповідь. Ісус каже: «Як хто любить

Мене, той слово Моє берегтима, і Отець Мій полюбить його, і Ми прийдемо до нього, і оселю закладемо в нього» (Ів. 14:23). Саме це читаємо і в Євангелії від Івана (17:23). «Я – у них, а Ти – у Мені», – говорить Христос про тих, хто вірує в Нього та Бога.

Ось ми й підійшли до третього питання: як нам жити в Царстві Божому?

Три духовні чесноти, на які слід звернути увагу і які, згідно з Писанням, мають значення для життя в Царстві Христа. Прочитайте 13-й розділ Першого послання до коринтян. Тут відзначимо лише вірш 13: «А тепер залишаються віра, надія, любов, – оці три. А найбільша між ними – любов».

Віра – це те, що спасає нас і виправдовує перед Господом. Вона

забирає страх перед Ним, бо через віру в Ісуса Христа ми пізнаємо себе, світ навколо нас і Його Самого.

Надія – це те, що дає нам сили вистояти, бо ми знаємо, куди йдемо і що наше нинішнє життя, хоч би яким прекрасним чи важким воно було, є лише увертюрою, прелюдією до вічності.

Любов є основним законом, Конституцією Царства Божого. Вона перебуває вічно й ніколи не перестає. У Біблії написано, що Бог є любов. «Ми познали й увірували в ту любов, що Бог її має до нас. Бог є любов, і хто пробує в любові, пробує той в Бозі, і в нім Бог пробує» (1 Ів. 4:16). Ісус говорить про ці постанови також у Євангелії від Марка (12:29–31): «Перша: “Слухай, Ізраїлю: наш Господь Бог – Бог єдиний”. І: “Люби Господа, Бога свого, усім

серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї!” (Це заповідь перша!) А друга (схожа з нею): “Люби свого ближнього, як самого себе!” Нема іншої більшої заповіді над оці».

Ось вона, Конституція Царства Божого, за якою ми покликані жити. Покликані, а чи здатні? Ми, люди, навіть за найкращих умов, даних нам Богом, не можемо любити так, як навчає Біблія, бо є стовідсотковими егоїстами. Егоїст хоче тільки брати, а не давати, жадає панувати, а не служити.

Чому ж тоді ми можемо бути впевненими, що заклик Ісуса шукати Царство Боже не марний? Що можемо його знайти, можемо туди ввійти і... жити? Ідеться про любов – основний закон Царства Божого, – яка походить від Бога. Вона терпить до кінця, ніколи не припиняється, справляється з буденністю.

Що говорить про це Слово Боже? Ось текст, який слід усім нам вивчити напам'ять. Колись у школі ми вчили вірші класиків-поетів, але це – набагато важливіше. І не для оцінки на уроці або на іспиті з літератури, а для життя вічного: «Отож, виправдавшись вірою, майте мир із Богом через Господа нашого Ісуса Христа, через Якого ми вірою одержали доступ до тієї благодаті, що в ній стоїмо, і хвалимося надією слави Божої. І не тільки нею, але й хвалимося в утисках, знаючи, що утиски приносять терпеливість, а терпеливість – досвід, а досвід – надію, а надія не засоромить, бо любов Божа вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам. Бо Христос, коли ми були ще недужі, своєї пори помер за нечестивих. Бо навряд чи помре хто за праведника, ще-бо за доброго може хто й відважиться вмерти. А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками. Тож тим більше спасемося Ним від гніву тепер, коли кров'ю Його ми виправдані. Бо коли ми, будши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина Його, то тим більше, примирившись, спасемося життям Його» (Рим. 5:1–10).

Що це означає для нас практично? Щоб знайти Царство Боже, потрібно знати, що шукати. Ми шукаємо не задоволення наших потреб, здоров'я, богобоязливої дружини або чоловіка, добробуту й захисту, а шукаємо Ісуса Христа. Його присутності. Його життя та владу. Його одного. Щоб увійти в Царство Боже, нам потрібно визнати Його умови. Адже іншого шляху просто не існує. Інакше це не було б Царством Божим, якби кожен додавав туди те, що йому здається важливим. Тож нам треба присвятити себе Ісусу Христу без залишку, цілковито віддатися Його

владі. Тільки в такому разі «решта додасться».

Знайти Царство Боже, увійти в нього й жити там можна лише за законами Царства. Вони прості: любити Бога понад усе на світі й людей як самих себе. Це – Конституція вічного Царства. Тих, хто вірує в Нього, Бог робить на це здібними, вливши в серця Духа Свого Святого, що дарує надію та любов. Люди, які живуть за цією Конституцією, мають «мир Божий, що вищий від усякого розуму», який зберігає серця у Христі Ісусі.

Вальдемар ЦОРН

Я – двері

Безперечно, Ісус був найкращим проповідником. Він говорив від першої особи: «Я є». Він не просто знав суть Євангелія, Він був Євангеліє. Христос також добре бачив серця людей і їхній інтелектуальний рівень, тобто знав, як з ними спілкуватися. І все ж людям складно було зрозуміти сенс Його слів. Ісус ніколи не дратувався через недоречні запитання або дивакувату реакцію. Він був дуже терплячий до Своїх слухачів. Якщо треба було, повторював, нагадував, переказував іншими словами.

Відкриваючи Себе й пояснюючи суть Євангелія, Ісус використовував різні образи, які були добре знайомі тогочасним людям. Інколи Христос пояснював одну й ту саму думку різними ілюстраціями. Так, продовжуючи говорити про Себе як доброго Пастиря, Ісус звертається до образу дверей.

«Поправді, поправді кажу вам, що Я – двері вівцям. Усі, скільки їх перше Мене приходило, – то злодії й розбійники, але вівці не слухали їх. Я – двері: коли через Мене хто ввійде, спасеться, і той ввійде та вийде, і пасовисько знайде» (Ів. 10:7–9). Ісус є той добрий Пастир, Який стоїть біля входу до кошари, перераховує своїх овець, перевіряє їх, пропускає всередину. Повз Нього не проскочить вовк або злодій. Тож вівці можуть бути

спокійними, бо вони під надійною охороною. Варто тільки пройти знайомими дверима – і ти вдома.

Поза цими дверима – морок і небезпека. Навколо є чимало облудливих пастирів, чиї голоси звучать спокусливо. Вони нічого не дають, лише забирають. Краще не блукати, а бути вдома. Не треба шукати пригод і слухати оманливі голоси. Є тільки одні двері, за якими ти в безпеці.

Тут Ісус говорить про власну винятковість. «Злодіїв і розбійників», тобто лжепастирів і лжевчителів, дуже багато. А Він – єдиний добрий Пастир. Дверей багато, але за всіма ними – розбій і смерть. А за Його дверима – спасіння й вічне життя.

Коли нажахані люди змушені шукати притулок в інших містах і навіть країнах, вони не знають, куди бігти, кого слухати, до кого звернутися по допомогу. Мало хто знає, кому за такої ситуації можна довіряти. Багато хто стає здобиччю для «злодіїв і розбійників» – грабіжників, мародерів, торговців людьми, гвалтівників, шахраїв. На тлі цієї розгубленості євангельські церкви стали справжнім притулком. Багато людей переступає церковний поріг уперше в житті. Вони шукають Божого захисту, безпечного місця, порятунку від страху. Входячи в церкву, вони точно знають: тут подбають, не надурять, скажуть правду, тут є Бог. Як хочеться, щоб

цей досвід звернення до Господа по першу допомогу змінив людей назавжди, щоб вони довірилися Ісусу й не ходили більше небезпечними шляхами, не заглядали в інші двері!

Хто обирає доброго Пастиря і входить у двері Його кошари, не загине повік. Переступаючи поріг, він потрапляє під надійний захист. Тут не тільки зберігає своє життя, тут він нарешті знаходить справжнє, нове вічне життя.

Двері доброго Пастиря відчинено для всіх. Вівці Ісуса – це не якісь випадкові обранці, не багатії чи знать, котрі купили чи заслужили право на вхід. Увійти в Його двері, стати частиною Його отари можуть усі, хто вирішив послухатися Його голосу й піти за Ним. Такі люди не загинуть, бо будуть на безпечній території. Доки вони перебувають усередині будинку, поки вони слухняні своєму Пастирю й не відволікаються на чужі голоси, їм немає чим більше перейматися. Входячи у двері, вони віддають себе під владу Ісуса, а це значить, що їхнє спасіння гарантоване.

Дуже хочеться, щоб кожен, хто увійшов у двері Божого дому, зрозумів, що перебуває в найбезпечнішому місці. І людина не лише рятується, а й отримує всю

Але щоб спастися й жити під Божим захистом, потрібно цілком довіритися Ісусу, слухняно підійти до Нього й рішуче увійти в Його двері. І ось тут слухачі Учителя губилися, боялися, тупцювали на місці. Їм було цікаво слухати проповіді Христа, але прийняти Його Божественність і унікальність важко.

Вибираючи двері, ми повинні визначитися з нашим ставленням до Ісуса як Бога. Тут є місце нашої свободи, нашого вільного вибору. Поки ти не визнав Божественну владу Ісуса над собою, ти поза дверима, сам по собі. А поки ти не всередині, ти у смертельній небезпеці, тож не зволькай із вибором і не помилися дверима.

Обери Його сьогодні!

Михайло ЧЕРЕНКОВ

ВІВЦЯМ

необхідну допомогу, турботу; починає жити повноцінним життям.

Слова Ісуса «і ввійде та вийде, і пасовисько знайде» означають, що вівця Божої отари отримає не менше, а навіть більше за потрібне, тобто матиме все надміру. «І ввійде та вийде» – це біблійний меризм, стилістична фігура, у якій повнота, цілісність, завершеність виражаються контрастом частин. Іншими словами, хто довіриться Ісусу, не потребуватиме нічого.

Фраза «і ввійде та вийде» нагадує відомий псалом: «Господь стерегтиме твій вихід та вхід відтепер аж навіки!» (Пс. 120:8). Ідеться не про те, що Божий захист буде лише при виході та вході. Ідеться про те, що Бог охоронятиме скрізь і завжди, у всіх планах і подіях, куди ми не вирушили б, що б не робили.

Обітниця, що, входячи дверима Божого дому, овечка «пасовисько знайде», нагадує нам іще один відомий псалом: «Господь – то мій Пастир; тому в недостатку не буду, – на пасовиськах зелених оселить мене» (Пс. 22:1-2). Добрий Пастир подбає про все!

Припускаю, що сучасники Ісуса дізнавалися про ці мотиви й добре розуміли переваги життя в Божій отарі. Тут зголодніла, налякана і втомлена овечка знаходить не тільки безпеку, а й усякий достаток. Хто з нас не хотів би цього?

ЧУД бува

Сутило. Сонце зникло за горизонтом, і тільки велика багряна заграва палала десь далеко-далеко. Тяжкі темні хмари, мов череда буйволів, юрмилися над самою прірвою, куди щойно впало сонце.

Зі східного боку, звідки лунали глухі вибухи снарядів і бомб, розміреним кроком ішла ніч, вищиривши пащеку з гострими смертоносними зубами. На Східному фронті точилися запеклі бої. Німці захоплювали місто за містом, а радянські війська, відступаючи, стискалися у сталеву пружину, щоб потім з усією силою шпурнути ворога, розбивши його вщент об бетонні укріплення Нормандії.

З окупованої території вороги вивозили до Німеччини все, що можна вивезти. Ешелони вдень і вночі тягнулися на захід. Вивозили молодих

і старих на рабську працю на німецькі фабрики й заводи. Відривали від сімей підлітків, юнаків і дівчат, аби зробити з них рабів. Багато хто з них більше не повернувся додому.

Один такий потяг перетнув усю Польщу та наближався до німецького кордону. Було вже зовсім темно. Розмірено стукотіли колеса, сердито пихкав паровоз, люто викидаючи жмутки іскор зі своїх сталевих ніздів. У цьому ешелоні було кілька сотень хлопців і дівчат. Були й старші, які побажали краще їхати разом із дітьми, ніж страждати нарізно. У четвертому вагоні перебувало декілька християнських сімей, серед яких і родина Наливайка Михайла Прохоровича: дружина Наталія та двоє дітей – старша дочка Надійка й син Микола. Посеред вагона стояла чавунна грубка. Навколо неї хто на чому сиділи віруючі.

Багато часу невольні пасажери проводили в молитві, співали духовні гімни. Брати проповідували Слово Боже. Наливайко прочитав уривок з 50-го розділу Книги пророка Єремії: «І спіткнеться пиха й упаде, і не буде того, хто б підніс її. І огонь по містах його Я запалю, – і він пожере всі доквілля його...» Брат пояснив прочитане місце, порівнявши його з гордістю німців, які зневажають усіх. Однак це тлумачення не віщувало слухачам нічого радісного. Усі знали, що в Німеччині на них чекає все те лихо, про яке щойно прочитав брат Наливайко. І він, ніби вгадуючи думки людей, які сиділи біля грубки, почав утішати їх.

– Дорогі брати й сестри, – переконливо сказав він, тримаючи в одній руці розгорнуту Біблію, іншу простягаючи вперед, – ми маємо великі обітниці від Бога.

Потім брат прочитав Псалом 90. Слухаючи його, віруючі втішилися від Господніх слів. «Бо Своїм Ангелам Він накаже про тебе, щоб тебе пильнували на всіх дорогах твоїх... Як він Мене кликатиме, то йому

ЕСА ЮТЬ

відповім, Я з ним буду в недолі, врятую його та прославлю його».

Не чекаючи на заклик до молитви, всі одне за одним схилили коліна та почали голосно й одноставно волати до Бога.

Гаряче молилася і Надійка. Сльози тонкими потічками стікали по її блідих щоках. Вона дякувала Богові за такі чудесні обіцянки.

Потяг наближався до станції, де буде зупинка, щоб пропустити ешелон із військовим спорядженням на Східний фронт. Сповільнювалася швидкість, рипіли гальма, лунко гриміли буфери. Здолавши ще певну відстань, ешелон зупинився. Була вже майже північ, навколо темно. Тільки кондуктори з ліхтарями ходили між вагонами й вигукували свої команди. Нікому не дозволяли полишати вагонів.

Брат Наливайко прочинив двері вагона й помітив темні силуети трьох чоловіків, що, наближаючись до них, неголосно перемовляли між собою. Говорили російською.

– Хороша буде сьогодні пожива, – сказав той, що йшов попереду.

– Багато буде вбитих, великий потяг, – зауважив другий.

Брат Наливайко зачекав, поки вони зрівняються з їхнім вагоном, потім окликнув їх:

– Агов, підкажіть, що за станція?!

– Могилевська, – відповів один із них.

– Ні, справді яка? – наполягав брат.

Ті зупинилися, і найвищий сказав:

– Батьку, скоро ти сам у цьому переконаєшся. Он подивися навкруг.

Що ти бачиш? – він указав рукою на зруйновані будинки. – Американці щонаочі тут бомблять потяги. Тисячі вагонів розбито.

– А що ж ви тут робите? – запитав брат Наливайко.

– Ми прибиральники, – відповів їхній третій товариш, який досі мовчав.

Чоловіки рушили далі, а брат Наливайко зачинив двері вагона й підійшов до грубки. Окинувши поглядом дружину й дітей, він подумав: «Невже нас усіх тут поховать?»

Дружина, уловивши його тривожний погляд, тихо спитала:

– Що ти, Мишко, дізнався?

– Цю станцію щонаочі американці бомблять, – сказав він.

Тихо стало у вагоні. Усі відчули себе приреченими на загибель. Почулося схлипування жінок, зітхання чоловіків. Дехто почав молитися.

– Тату, – раптом промовила Надійка, – прочитай той псалом, який ти читав сьогодні.

– Так, прочитай, – наполягала дружина Наталя.

– Просимо! – почулося ще кілька голосів.

Брат Наливайко розгорнув Біблію і при тьмяному світлі гноту знову голосно прочитав утішні слова Божих обітниць.

– Дорогі брати та сестри! – підсумував він. – Зверніть увагу на такі слова: «Як він Мене кликатиме, то йому відповім. Я з ним буду в недолі, врятую його та прославлю його». Схилимо коліна та звернімося до Господа, подякуймо Йому за ці чудесні обітници.

Молилися всі ридма, просили Господа про звільнення від погібелі, від бомб. Як довго молилися, ніхто не пам'ятає. Здавалося, ніби небо спустилося в цей вагон, і обличчя молитвеників осяяла надія. Уже линули не сльози страху, а сльози радості. Молитва про визволення плавно перейшла в загальну хвалу Богу, поки врешті всі голоси не злилися в загальному гімні: «Тобі хвала й подяка, Спасителю, за Твою любов». Перестали співати, коли відчули поштовхи. Поїзд знову рушив і, набираючи обертів, поспішав подалі від згубного місця.

Троє мародерів здивовано стояли осторонь.

– Не пощастило нам сьогодні, – зло вилаявшись, сказав один.

– Може, американські льотчики напилися перед Різдвом і не змогли злетіти? – в'їдливо припустив інший.

– Щось незрозуміле, – промовив третій, дивлячись у темне небо і сподіваючись, що літаки от-от з'являться.

Цих трьох теж вивезли з рідної країни, і тепер вони працювали в німецьких фермерів. А після бомбардувань збирали речі вбитих і продавали.

Уже розвиднялося, коли поїзд наближався до передмістя Берліна.

* * *

Війна минула. Німеччина опинилася під руїнами. Виповнилося над нею пророцтво, про яке читав брат

Наливайко у вагоні, коли їх везли на роботу 1943 року. «І огонь по містах його Я запалю, – і він пожере всі доквілля його...» (Єр. 50:32).

Тисячі іноземців збиралися в табори для відправлення на батьківщину. Веселощі панували серед французів і голландців, скрізь звучали пісні й музика; вившували національні прапори, плакати, щось жваво обговорювали. Раділи звільнені раби. Похмуро було тільки в таборах для радянських громадян. День і ніч біля воріт стояла озброєна охорона; у містах, пересуваючись на крадених джипах, безперешкодно орудували банди колишніх в'язнів.

Репатріанти, як чорні хижачи, між іноземцями вишукували радянських громадян і, якщо знаходили, силоміць відвозили у свої табори.

Родина брата Наливайка пережила весь жах воєнного часу й тепер разом з іншими віруючими була в польському таборі біля міста Касель.

Вони чекали на виїзд за океан. Християни з Америки надіслали їм клопотання. У таборі віруючі організували зібрання, славили Господа й дякували Йому за збережені життя. Багато хто зі сторонніх приходив на їхні зібрання й віддавав своє

серце Господу. Раби гріха знаходили визволення у Христі. Дехто добровільно їхав на батьківщину, щоб там проповідувати Слово Боже та запалити вогонь любові Христової в серцях своїх рідних і близьких.

Цей вогонь спалахнув і в радянських таборах, куди привезли людей після репатріації. Страждальники мали відпрацювати свою «провину» за те, що їх насильно вивезли німці або ж вони потрапили в полон на полях битв.

У листопаді п'ятдесятого року родина Наливайків була вже в Америці. Батько влаштувався працювати теслею. Надійці вже виповнився двадцять один рік. У Німеччині вона відвідувала школу сестер милосердя і тепер працювала в місцевому шпиталі. Її брат Микола закінчував середню школу. Він хотів навчатись на архітектора. Мати залишалася вдома, господарювала.

Усією сім'єю вони регулярно відвідували зібрання. Діти співали в хорі, а брата Наливайка громада обрала заступником пресвітера. Церква раділа, що має таку сім'ю.

* * *

Шпиталь, у якому Надія працювала медсестрою, був обладнаний

новітньою технікою. Дівчина працювала старанно, була з усіма доброзичливою, її любили всі колеги. Пацієнтів доглядала старанно, з любов'ю, завжди лагідна й терпляча. Люди прозивали її ангелом.

В одній палаті лежав мовчазний пацієнт. Чоловік відновлювався після операції на нирках, багато читав і довго про щось думав. З Надією був надзвичайно ввічливий і шанобливий, на її вітання завжди відповідав усмішкою.

– Як почуваєтеся, містере Таузенд? – якось запитала його Надія, перевіряючи температуру. – Ви швидко одужуєте.

– Надіє, чому ви завжди така життєрадісна, щаслива? – запитав її містер Таузенд. – Ви зовсім не схожі на інших медсестер.

– Для цього я маю багато причин, – відповіла Надія. – По-перше, я християнка.

Містер Таузенд із подивом поглянув на неї та з ноткою іронії в голосі сказав:

– Невже в наш час є молоді люди, які вірять у стародавнього Бога?

– Звісно. І дуже багато, – запевнила Надія. – Особливо після війни.

Містер Таузенд якийсь час мовчав, а потім спитав:

КІЛЬКА ЗАПИТАНЬ ДО ЧИТАЧІВ БІБЛІЇ

1. Кому Бог сказав: «Коли ти добре роби́тимеш, то підіймеш обличчя своє, а коли недобре, то в дверях гріх підстерігає»?
2. Хто був придверним при вході скінії заповіту?
3. Хто, ставши царем, відчинив двері дому Господнього після того, як цар Ахаз їх замкнув, а натомість влаштував собі жертovníки в кожному куті в Єрусалимі?
4. Як звали пророчицю, що жила в Єрусалимі за днів царя Йосії?
5. Про який народ в одному вірші написано, що він гордий, чванливий, зарозумілий, надутий, бундючний і має пихате серце?
6. Що змусило всіх жителів міста вийти назустріч Ісусу та просити Його відійти від їхніх меж?
7. У якому місті апостол Павло проповідував до півночі, а Євтих заснув та й упав із вікна третього поверху?
8. Хто вірить, що Бог єдиний, і від цього тремтить?
9. Яким закликком апостол Іван закінчує своє перше послання?
10. Кого Біблія порівнює з лютими морськими хвилями і блудними зорями?

(Відповіді на сторінці 31)

ВІДРО З ЯБЛУКАМИ

Купив чоловік собі будинок – великий, красивий – і садок із фруктовими деревами. А поряд, у старенькій хатинці, жив заздрісний сусід, який постійно намагався зіпсувати йому настрої: то сміття під ворота підкине, то ще якусь капость зробить.

Якось прокинувся господар у доброму настрої, вийшов на ганок, а там – відро з поміями. Чоловік помиї вилив, відро вичистив до блиску, назбирав у нього великих і смачних яблук та й пішов до сусіда. А той, почувши стукіт у двері, зловтішно подумав: «Нарешті я дістав його!»

Налаштувавшись на велику сварку, сусід відчинив двері, а господар простягає йому відро з яблуками й каже: «Хто чим багатий, той тим і ділиться!»

– І ви молитесь?

– Аякже!

– І ви вірите, що Бог відповідає на молитви?

– Так, – сказала Надія. – Я розповім вам один випадок зі свого життя, як Бог відповів на наші молитви.

І Надія розповіла про випадок на станції, що на кордоні Німеччини з Польщею:

– Сталося це саме напередодні Різдва, на Святвечір, 1943 року. Ми були приречені на смерть – через ту станцію жоден ешелон не пройшов, усі були розбиті. В одному вагоні нас було кілька сімей віруючих, і ми всі молилися, просили милості в Бога. Він нас почув, і ми благополучно приїхали до Німеччини. І сьогодні я перед вами – живий свідок Божої відповіді на молитви християн.

Розповідь Надії дуже схвилювала містера Таузенда. Він лежав нерухомо й не зводив очей з її обличчя. Надія помітила його хвилювання й запитала:

– Містере Таузенд, чому ви так збентежилися?

Не кажучи ні слова, він узяв руку дівчини й міцно її стиснув, до горла підступив ком. Набравшись сил, тремтячим голосом чоловік сказав:

– Люба Надіє, ваша розповідь дуже зворушила моє серце, – він трохи помовчав і, долаючи хвилювання, продовжив: – Я був одним із тих пілотів ескадрильї, яка бомбила ту станцію. Так, ми не пропускали жодного ешелону – такий наказ. Але тієї ночі, коли ми вже сиділи за штурвалами літаків і чекали на останню команду, раптом зі штабу прийшов наказ скасувати політ. Причини не вказали.

Надія не вірила своїм вухам та очам. Перед нею лежав той, кого стримала рука Господня. Розчулена, вона плакала, не соромлячись своїх сліз. Потім голосно промовила:

– Дорогий Господи, це дивно, це славно! Слава Тобі, слава!

Містер Таузенд лежав блідий та схвилюваний, не маючи змоги вимовити ані слова. Надія пішла, радіючи й дякуючи Богові. Повернувшись увечері додому, дівчина розповіла про це сім'ї. Батько запропонував

схилити коліна та знову подякувати Господу за Його чудове втручання. Також просили Бога, щоб і містер Таузенд пізнав Христа й довірився Йому.

Надія часто заходила в палату до свого пацієнта. Тепер чоловік був спокійнішим, і якесь ледве вловиме світло відбивалося в його глибокому погляді.

За кілька днів містера Таузенда виписали зі шпиталю. По нього приїхала дружина; вона тепло дякувала Надії за хороший догляд за її чоловіком. Він розповів дружині про те, що сталося і, прощаючись, міцно потиснув руку дівчині, а потім сказав:

– Надіє, ваша розповідь змусила мене серйозно замислитись і переглянути своє ставлення до Бога. Я обіцяю вам почати читати Біблію і за першої ж нагоди відвідати зібрання.

– Нехай Господь благословить вас! – відповіла Надія.

Володимир КУЗЬМЕНКОВ

«Бажаю щастя»

Перелюб – це найпоширеніша в наші дні причина відлучення від церкви. Не плітки, не заздрість, не гордіня, не чвари, не еретичні вчення й навіть не розкольникство. Хоча два останні гріхи іноді фігурують на членських зібраннях, але саме розпуста – найбільш поширена. І це не дивно. Усе помітно – скільки не приховуй, рано чи пізно стане надбанням суспільства. Розпуста нищить життя і самого винуватця, і його близьких. Надзвичайно мерзенний гріх перед Господом і людьми. Злочин проти сім'ї, бо це порушення обітниць вірності, зрада. Глибокі сердечні рани, поламани долі, нещасні діти. Нескінченний потік бруду, виставлення найпотемнішого життя на загальний огляд, наругу й осоромлення. Сором, біль, морок.

Ми до кінця не усвідомлюємо, що означають подружні стосунки. Їхній глибинний сенс від нас приховано. Він розкриється в усій повноті тільки з пришествям Господа: «Таємниця ця велика, – а я говорю про Христа та про Церкву!» (Еф. 5:32). Однак можемо бути впевнені, що будь-яке Боже

встановлення має важливе значення й має риси фундаментального закону, порушення якого згубне і для людства, і для всієї планети. Природно, що такі закони й символи безперестанно зазнають запеклих атак з боку сатани. Диявол веде війну з інститутом сім'ї із самої її появи: спокусивши Єву забороненим плодом, він посіяв розбрат між Богом і Його творінням, між чоловіком і дружиною – одразу ж почалися взаємні докори та звинувачення на тему «хто винен».

Проте заводити коханців для багатьох – то неабиякий клопіт. Тому є люди, які не зраджують фізично, але надто розбещені всередині. Вони дивляться порнографічне відео, гортають огидні журнали та книжки, занурюються в еротичні фантазії, живуть плітками й чутками про зраду знайомих, часом і самі беруть участь у звідництві. При цьому сумління спокійне (або заспокоєне): нічого «такого» я не роблю. І ця сексуальна одержимість не така вже невинна. І це небезпечний симптом.

Кілька років тому в нашому місті сталася трагедія. Мати в нестямі викинула з вікна однорічного малюка. Вони мешкали на восьмому поверсі, дитина загинула. Суспільний резонанс був великий. Нещасну обстежили й визнали неосудною. За деякий час мені довелося розмовляти з її знайомою. Жінка дивувалася тим подіям, згадувала роки, коли вони разом навчалися, розповідала, яка це була весела та доброзичлива дівчина. Потім додала: «Щоправда, вона завжди була небайдужа до чоловіків: сьогодні з одним, завтра з іншим. Ми з неї посміювалися. З віком ця особливість перейшла в якусь патологію. Коли вона вийшла заміж і народила дитину, усі вирішили, що заспокоїлася, стала розсудливою. Але ж ні! Її любовні пригоди тривали. А коли

все це сталося, виявилось, що нерозбірливість у сексуальних зв'язках, нестримна розбещеність – ознака психічного захворювання. Так потім лікар сказав».

Психічне захворювання, окультна обтяженість – матерії темні, але найчастіше причини та наслідки виявляються схожими.

У Франції є вілла Самтен-дзонг («Фортеця медитації»). Тут закінчила свої дні відома мандрівниця Тибетом, буддистка Олександра Давид-Неель. Вона багато років провела в мандрівках Сходом, де вивчала окультні практики, досягла «мудрість» лам, жила в горах пустельницею й була зразковою ученицею різних гуру. Одягалася як бродячий лама й носила на шиї намисто зі ста восьми людських кісток. Навчилася цілу добу проводити оголеною у снігу на морозі, «літати», «виходити з тіла» і творити інші

Як чорна меса знущально копіює, пародіює та перекручує церковне богослужіння, так і окультизм спотворює інтимні стосунки чоловіка й жінки, насміхаючись над ними та наповнюючи протилежним змістом те, що має служити осягненню Божої любові: «Чоловіки, – любіть своїх дружин, як і Христос полюбив Церкву, і віддав за неї Себе» (Еф. 5:25). Свідоме й цілеспрямоване занурення в окультизм дає видимі (й невидимі до певного часу) плоди. Однак і неусвідомлене, поверхнєве, з цікавості або з дурощів знайомство з темними силами, загравання з «таємничим і чарівним» теж приносить плід свого часу.

Наприклад, любителька тибетських тайн, про яку вже згадувала, через окультний сексуальний зв'язок зуміла досягти нових зяючих «висот». Людина, яка не надто обтяжена мораллю, разом із сексуальними пригодами набуває й окультної залежності. Невипадково в давнину була дуже поширена «священна» проституція при язичницьких храмах – зв'язок

богині Астарти – вступити в інтим із першим зустрічним на території храму. Ох ця Астарта! Скільки разів старозавітні пророки дорікали обраному Божому народові за навернення до таких богів! Та що жінки? Чоловіки поводитися не краще. Гомосексуалізм виник не в наш час і також є причиною та наслідком окультної обтяженості.

Гадаєте, ті часи минули? Немає храму Артеміди, заросли джунглями ацтекські капища, а в Індії аж із 1988 (!) року заборонено храмову проституцію. Але для бісів місце й час значення не мають, була б людина.

Якось почула думку, ніби дивитися порно можна, якщо чоловік із дружиною робитимуть це разом. Мовляв, це «освіжає» стосунки. Напевно, можна і в замкову щілину підглядати за сусідами, якщо разом. І одному можна. Та й взагалі нікого не стосується, справа особиста, так би мовити, інтимна.

Діти заплющують очі, якщо чогось бояться чи хочуть сховатися. Ми усміхаємося смішній логіці маленької людини – якщо я цього не бачу, значить, цього немає. Однак і самі

астта
вистому житті!»

дива, як співав Володимир Висоцький: «Дуже багато може йог штук». Ось усі ці «штуки» вона навчилася робити, а також досягла певного ступеня «просвітлення», проте вперлася у «скляну» стелю – на якомусь етапі не змогла освоювати нові викрутаси. Виявилось, щоб удосконалюватись у «штуках» надалі, необхідно пройти обряд тантричного сексу.

Ось пояснення із сучасної скарбниці знань, Вікіпедії: «Тантричний секс – одна з таємних практик в індійській і буддійській традиціях. Тантристи вважають, що в цьому процесі чоловік і жінка перетворюються на божественну пару, сприймаються як втілення або вираження божественних сутностей».

із демонічними силами від цього ставав лише міцнішим: «Хіба ви не знаєте, що той, хто злучується з розпусницею, стає одним тілом із нею? Бо каже: “Обидва ви будете тілом одним”» (1 Кор. 6:16). Лише в одному з численних храмів Коринфу понад тисячу жриць перебували у «світі бога». Гарне діло: блудниці посвятили себе ідолу (читай – бісові), і ті, хто вступав із ними у зв'язок, також віддавали себе силам зла.

Геродот, батько історії, описує вавилонський звичай, за яким кожна жінка хоча б раз у житті повинна була виконати свій обов'язок щодо

часом поведимося так само: якщо нічого не сталося насправді, то нічого й не було.

Проблема в тому, що реальності дві: земного світу й духовного. І остання не тільки завжди оточує нас, а, на відміну від першої, знає всі наші вчинки, чує всі наші слова, бачить усі наші фантазії, оскільки водночас навернені до нас і очі Господа, і Його супротивника. Дух зла пильно спостерігає за нами, чудово знає всі наші слабкості. Дайте сатані лише натяк, і він перетворить його на нескінченну проблему. Піддайтеся один раз

спокусі, і диявол зробить із цього пута, зруйнувати які власними зусиллями ви не зможете.

І насамкінець – не про порнографію і не про проституцію. Про щастя. Усі його шукають, усі його будують, усі його жадають. Насамперед – у сім'ї. «Бажаю щастя в особистому житті!» – пам'ятаєте, це писали на радянських вітальних листівках?! Зустрічі – розставання, весілля – розлучення, розлучення, розлучення... Будують сім'ю з одним, другим, третім. І залишаються в постійній самоті. Одна річ – налагоджувати стосунки у двадцять років, інша – у сорок. Лише проходячи разом земний шлях, розділяючи радість і горе, з'їдаючи не один пуд солі, подружжя знаходить єдність, порозуміння з одного жесту, з одного погляду, з однієї думки. Змінюючи дружин і чоловіків, ми приречені вічно жити з чужою людиною, яка не розуміє нас і не хоче зрозуміти. І ми її не розуміємо. Не звикли йти назустріч, цінувати стосунки, будувати сім'ю, плекати кохання та зберігати вірність.

Зрадники завжди залишаються самотніми.

Надія ОРЛОВА

Хто такий посередник? Тлумачний словник пояснює так: «Посередник – це особа (і навіть організація, держава), за участю якої ведуть переговори між сторонами». Отже, посередник допомагає дійти згоди в суперечках чи інших випадках, де сторони своїми зусиллями неспроможні це зробити. Не кожна людина, організація чи держава може бути посередником. Для цього необхідно користуватися авторитетом і довірою сторін, які перебувають у спорі, або мати певну частку влади.

Суперечки й конфлікти супроводжували людей протягом усієї історії, тому майже завжди була потреба

нам у вирішенні проблеми. У сім'ях із дітьми роль посередника, як правило, виконує один із батьків або ж обоє. І це – нормальний процес виховання. Якщо йдеться про конфлікт між дорослими людьми, то для вирішення, наприклад, трудових конфліктів між колективом робітників та адміністрацією створені цілі організації – профспілки, які представляють інтереси робітників перед адміністрацією або, коли це недосяжно, у судах різного рангу, виконуючи цим роль посередника.

Чи од посере

в посередниках. Можливо, лише за винятком тих випадків, коли люди вдавалися до підступності, насильства чи зброї. Почуття справедливості не завжди є двигуном процесу вирішення суперечки або конфлікту, і можливо, тому існує вислів «хто має більше прав, той і правий». Це, по суті, означає, що має рацію той, у кого більше сили або влади.

Згадуючи дитинство, хочу поставити запитання: невже ми хоча б раз не мали суперечки зі своїм другом чи сусідом? У моєму дитинстві в таких випадках ми знаходили когось авторитетного, кому обоє цілковито довіряли, – посередника для допомоги

У спорті також широко залучають посередників. Їх називають суддями, арбітрами або ж рефері. У деякі види спорту доводиться включати цілі суддівські бригади для чесного результату гри.

Задля справедливого посередництва в повсякденному житті суспільства, соціальній і господарській діяльності розроблено цілу гілку влади – виконавчу. І однією зі складових цієї гілки є судова система, що здійснює посередницьке служіння в суспільстві. Це можна знайти також у так званих «примітивних» суспільствах, таких як дикі племена Африки або Океанії, де роль

Один-бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, – людина Христос Ісус.

1 Тим. 2:5

ДИН едник?

посередника-судді виконує вождь племені або рада старійшин. У цивілізованих країнах розроблено цілу суддівську систему: від суду першого рангу аж до Верховного суду держави.

У міжнародному житті для вирішення воєнних чи інших конфліктів між державами існують ООН (Організація Об'єднаних Націй), ЛАД (Ліга арабських держав), Європарламент та інші міжнародні інституції для виконання посередницьких функцій. Подеколи цим організаціям доводиться застосовувати так звані миротворчі сили задля забезпечення миру в неспокійних регіонах.

Але є ще одна сфера життя, де не обійтися без посередника в найбільшому конфлікті у Всесвіті – між людиною та Богом. Винуватцем у цьому конфлікті є людина – творіння обурилося й повстало проти свого Творця. Результатом цього повстання були гріхопадіння й відокремлення людини від Бога. Гріх людини став непереборною перешкодою між люблячим Творцем і занепалим творінням, яку ніхто з людей не спроможний подолати навіть за всього свого бажання. Тому людині, за справедливим рішенням Бога-Судді, належить бути розлученою зі своїм Творцем навіки-віків, що в Біблії названо «смерть друга», як

написано: «А лякливим, і невірним, і мерзким, і душогубам, і розпусникам, і чарівникам, і ідолянам, і всім неправдомовцям, – їхня частина в озері, що горить огнем та сіркою», а це – друга смерть!» (Об. 21:8).

Але Бог у любові до Свого творіння не бажає смерті нікому, як написано: «Як живий Я, – говорить Господь Бог, – не прагну смерті несправедливого, а тільки щоб вернути несправедливого з дороги його, і буде він жити!» (Єз. 33:11). Але як вирішити цей світовий конфлікт? Хто міг би стати посередником між святим Богом і грішною людиною? Кому вони обидва змогли б довіряти? Ще священник Ілій казав: «Якщо хто згрішить супроти людини, то помоляться за неї перед Богом. А якщо людина згрішить супроти Господа, – хто заступиться за неї?» (1 Сам. 2:25). Ніхто з людей не може бути посередником, «бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави» (Рим. 3:23).

У цьому випадку Бог бере ініціативу нашого спасіння у Свої руки. Він знайшов безгрішного Посередника – Свого святого Сина Ісуса Христа. Ставши замісною жертвою за гріхи людей, Ісус виконав усі вимоги Божої справедливості, тому Він може бути Посередником. Єдиним і достатнім, кому цілком довіряє Бог Отець і кому може повністю довірити своє спасіння людина. Уже багато мільйонів людей, довірившись Ісусу Христу, отримало прощення гріхів і віднайшло мир із Богом. Апостол Петро говорить: «Ім'ям Ісуса Христа Назарянина... І нема ні в кім іншому спасіння. Бо під небом нема іншого ймення, даного людям, що ним би спаслися ми мали» (Дії, 4:10–12).

Багато людей, які називають себе християнами, вірять, що в житті потрібно знайти благовоління Марії, матері Ісуса Христа, або святих Божих угодників, тому звертає до них свої молитви, шукаючи їхнього клопотання перед Ісусом Христом. Але Біблія вчить нас, що достатньо лише одного Посередника – Господа Ісуса Христа.

Інші стверджують, ніби для спасіння необхідно належати до їхньої

церкви або громади. І тоді можна не визнавати Ісуса Христа, Посередника між Богом і людиною, навіть належачи до будь-якої християнської деномінації. Навіть можна багато трудитись у помісній церкві, а потім почути з уст Христа: «Я ніколи не знав вас... Відійдіть від Мене, хто чинить беззаконня» (Мт. 7:23).

Зауважмо, що Ісус Христос називає беззаконням будь-яку діяльність без особистих стосунків із Ним Самим. Ісус хоче встановити близькість із кожним, адже Він помер за гріхи кожного з нас і пропонує Свою дружбу: «Ви друзі Мої, якщо чините все, що Я вам заповідую» (Ів. 15:14).

Дорогий читачу, чи є Ісус Христос твоїм другом? Якщо ти ще не знайомий із Ним, знай, Він кличе тебе: «Прийдіть до Мене, усі стурдовані та обтяжені, – і Я вас заспокою» (Мт. 11:28). Тільки Ісус Христос має справжній спокій для кожної людини і для тебе особисто. Попроси Його простити твої гріхи і стати Другом, і Він відповість на молитву, бо любить тебе. А може, ти багато років є членом християнської церкви, але ще не маєш особистих, близьких стосунків з Ісусом Христом? Може, тебе не тішить читання Біблії або молитовне спілкування з Господом? Звернися до Нього – і наш Спаситель наповнить твоє життя новим змістом і радістю! Після цього – можу запевнити – не захочеш більше мовчати про Божу любов до тебе й до всіх людей, а наприкінці своєї земної дороги почувеш із вуст Христа: «Гаразд,

рабе добрий і вірний! ...Увійди до радощів пана свого» (Мт. 25:21).

Ісус Христос – наш Посередник не тільки тут, на землі, а, що незмірно важливіше, і після закінчення нашого земного шляху – у вічності. Він Сам сказав: «Поправді, поправді кажу вам: Хто слухає слова Мого, і вірує в Того, Хто послав Мене, – життя вічне той має, і на суд не приходить, але перейшов він від смерти в життя» (Ів. 5:24). Як це чудово – мати гарантію вічного життя і звільнення від відповідальності за свої гріхи, промахи й помилки! І найдивовижніше те, що наш Посередник і Заступник Ісус Христос, замість суду й вироку, які ми заслужили за нашою грішною природою, Своєю смертю й воскресінням дарував нам цілковиту амністію. До того ж Біблія говорить: «Хіба ви не знаєте, що святі світ судитимуть?» (1 Кор. 6:2). Завдяки Ісусу Христу ми перестанемо бути підсудними й самі сядемо поруч із Господом і судитимемо людство за всі його грішні діяння.

Чи готовий ти, дорогий читачу, до цього? Якщо ні, то особисто прийми Божу милість, явлену в Ісусі Христі. Ступи на відновлений Богом «міст», перекинутий через прірву гріха, яку створили ще наші прабабки, і йди до свого Творця. Він чекає на тебе як люблячий Батько. Він чекає Своїх заблудлих дітей.

Нехай буде Його ім'я святим у нашому житті!

Олександр ЗАЙЦЕВ

Християни, це про нас ідеться. Своїх послідовників, християн, Спаситель назвав сіллю землі (Мт. 5:13). Ця «солоність» не в тому, що ми знаємо, а в тому, як живемо, що чи хто є центром нашого життя.

Життя християн – живий лист, «п'яте Євангеліє». Його читають усі люди, навіть неписьменні.

Одну прачку запитали: «Софіє, ти виглядаєш дуже здоровою. Чим харчуєшся?» Вона відповіла: «Християнство – чудове харчування: на сніданок я отримую радість, на обід – любов, а на вечерю – мир».

Не новина, що людство гние на корені. Потрібна сіль. Справжня, добра сіль, щоб оздоровлювати цей світ. Саме в цьому покликання християнина. Кожен християнин має від Бога доручення. Але чи виконує він його? Тому не можна дивуватися з того, що навколишній світ загруз у злі.

Повнота й велич життя – лише у служінні Господу. А служити Богові – це служити людині. Цю місію може виконати лише той, кого торкнулася любов Христа, хто пережив відродження, хто здобув перемогу над гріхом і пристрастями.

Сундар Сінг, відомий місіонер (його ще називають апостолом Індії), якось пробирався через Гімалайські гори з провідником. У дорозі їх захопила снігова буря. Несподівано вони натрапили на заповишену снігом людину. Провідник сказав: «Треба йти без затримки, інакше нам загрожує

АБ Землі

небезпека», – і рушив далі. У той час як провідник самотньо продовжував свій шлях, Сундар Сінг, зваливши напівзамерзлу людину на свої плечі, повільно просувався вперед, борючись із хуртовиною. Коли почали спадати сутінки, прямо перед собою служитель побачив грот, притулок від негоди. Зігрітий своєю ношею, Сундар Сінг раптом спіткнувся об задубіле тіло свого провідника.

Коли людина добре робить Божу справу, Господь їй допомагає. Коли людина нічого не робить або обслуговує диявола, той їй допомагає. Наше життя лише тоді набуває справжнього сенсу й цінності, коли ми віддаємо його в руки Бога.

Роблячи добро, чекай подяку не від людей, а від Бога. Павло приніс Євангеліє до Європи. За це апостола закували в кайдани та кинули у в'язницю разом зі співробітником Силою. Такою була особлива «подяка» за Євангеліє. Так трапляється й сьогодні.

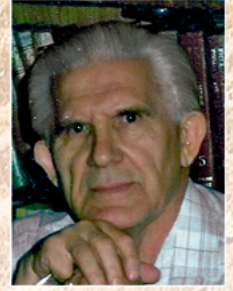
Постав собі питання: на що я витрачаю власне життя? Дбаючи лише про себе, про особистий добробут, живучи тільки для себе, людина відкидає вчення Господа Ісуса Христа. Євангеліє говорить: «Бо коли живемо – для Господа живемо, і коли вмираємо – для Господа вмираємо» (Рим. 14:8). Саме так покликаний жити християнин. Блоха теж живе. Але яка користь іншим від того?

Найгірші люди стають найкращими тоді, коли посвячують своє життя Христові, а через Нього – служінню ближньому. Вони – сіль землі. Про них говорив Христос у Нагірній проповіді: «Хто згубить душу свою ради Мене та Євангелії, той її збереже».

Якщо світ гниє, наповнюючи все смородом, то християни покликані протистояти процесу розкладання, якщо вони самі не гниють. Христос сказав: «Коли сіль ізвітріє, то чим насолити їй? Не придасться вона вже нінащо, хіба щоб надвір була висипана та потоптана людьми».

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ
(1922–2008), засновник
і багаторічний редактор
журналу «Вера и жизнь»

ШЛЯХ, ТРИВАЛІСТЮ

14 серпня 1978 року виповнилося рівно 30 років, відколи я на подвір'ї німецької церкви в Мюнхені, на Гольцштрассе, 9, почув спів рідною мовою:

*Я чую голос Твій:
До Тебе, щоб спішив
Омитись у крові святій,
Що на хресті пролив.*

Так, це був Божий поклик. І того ж дня я відгукнувся: «Ось я, грішник, який потребує спасіння».

Відтоді минуло 30 років, а я все пам'ятаю так виразно та ясно, ніби це сталося минулого тижня. Це був щасливий вечір: зустріч віч-на-віч зі Спасителем душі, з Ісусом Христом.

Сутеніло. Ранньою осінню почали осипатися мюнхенські клени. По Німфенбургштрассе, що веде до моєї однокімнатної квартири, снували американські джипи. Та найбільше мені закарбувалося небо: на диво, тихе, чисте, радісне. І як не запам'ятати саме небо, коли того вечора я вперше поглянув на нього інакше. Я дивився вгору як нова людина і склав свій перший гімн:

*О Боже, Спасителю, співаю
Всім серцем Тобі: «Алілуя!»*

Цей гімн великому, благому Богові я проніс у своєму серці всі 30 років. Так, голос часом знижувався до шепоту, бувало, підіймався до найвищих нот, але ніколи не змовкав. І за це я дякую Богові.

Тридцять років, тридцять років! Що це означає? А те, що не лише рік, а й кожен день (а їх було 10 950!) залишив у душі свій слід.

Ви колись бачили зрізане дерево? Ви бачили на його зрізах річні кільця? Які вони нерівномірні! Одні – товщі, інші – тонші. І немає двох однакових. Отаке й наше життя, життя християнина. «То йду далеко, то приходжу знову» – як лунає в одній християнській пісні.

За 30 років слідування Господь дав мені багато уроків. Не можу сказати, що я їх засвоїв. Це покаже іспит. Але знаю: багато чого мені ще треба навчитися. І як добре, що Небесний Учитель не відштовхує нерозумних і нездатних учнів, а терпляче кличе їх до Себе, щоб особистим прикладом навчити слідування за Ним.

Так, Бог не захистив мене від скорбот, але щоразу давав сили перемагати їх. Він утішав мене в усіх переживаннях.

Багато разів мене запитували: чи не розчарувався я в баптизмі? Адже до баптистів проникають люди далеко не святі. Усе це правильно. Так було завжди і так буде аж до повернення Христа. Можна зустріти таких християн, які не мають уявлення про милосердя, про всепрощення, про любов. Але до чого тут Істина? Дякувати Богу, я повірив не в баптизм, а в живого Христа. А у Христі ще ніхто й ніколи не розчарувався! За ці 30 років я полюбив Його ще більше.

У 30 РОКІВ

Чи завжди Христос був задоволений мною й моїм служінням? Знаю, далеко не завжди. Проте Ісус дає мені право бути за Його сімейним столом, дає право бути й називатися Його дитям.

Згадую розповідь про одного суворого батька. Його синочок часто не слухався й пустував. Засмучений чоловік намагався карати, але це не допомагало. Тоді батько сказав синові: «Якщо ще раз повториш те саме, тоді йди геть із дому! Ти мені не син, а я тобі не батько».

Минуло трохи часу, і син не встояв. Він знову не послухався, знову завдав смутку. «Ну, що ж, – сказав батько. – Цього разу бери свої речі та йди з мого дому куди хочеш... Ти мені більше не син».

Хлопчик довго стояв перед батьком, опустивши голову. Він мовчав і зволікав. А потім звів заплакані очі на батька й кинувся йому на ший зі словами: «Куди я піду від тебе, тату? Кому я потрібний? Я не маю іншого батька й не матиму. Вибач мені... Я поганий, але... усе ж таки я твій син».

Чоловік теж розплакався і притис сина до грудей. І хлопчик зрозумів, що означає батьківська любов, яка все прощає. Син усвідомив, що батько був, є і буде його батьком.

А любов Небесного Отця значно більша.

Сьогодні я згадую слова мого Господа Ісуса Христа, які звернені до Його учнів: «Чи не хочете й ви відійти?» Натомість Симон Петро відповів Йому: «До кого ми підемо, Господи? Ти маєш слова життя вічного. Ми ж увірували та пізнали, що Ти – Христос, Син Бога живого!» (Ів. 6:67–69).

*Життя прожити – не поле перейти –
Собі, як всі, постійно це торочиш.
Та на шляху, яким потрібно йти,
Можливе з кожним статися, що хочеш...*

Ці рядки я написав на початку свого слідування за Господом. І тепер, 30 років потому, скажу: усяке було.

Погляньте ще раз на зріз дерева і по річних кільцях дізнайтеся, коли були посушливі роки, а коли вологі було вдосталь.

У Каліфорнії три роки тривала посуха. Земля знемагала без води, тріскалася. Фермери зазнавали великих збитків. Аж ось узимку Творець до надлишку напоїв землю, і все відразу ожило. Так було і є в житті кожного християнина до зустрічі з Господом.

Але й у посушливі роки Бог посилає життєдайну росу, щоб оживляти наш дух і вчити цінувати небесну вологу.

Я знаю також, що лукавий не спить, що він іще не раз чатуватиме на мою душу, щоб вирвати мене від світла в темряву. Духи піднебесної злоби добре бачать у темряві, як ті кажани. Але коли душа християнина спочиває у Христі, світло Спасителя засліплює лукавого, і він стає безсилим. А в темряві диявол – як риба у воді. Темрява – його стихія.

Ось чому в цей знаменний для мене день я прошу в Господа особливої благодаті ходити в Його світлі та Його любові до зустрічі з Ним віч-на-віч. Ця зустріч не за горами.

Коли я думав про шлях завдовжки у 30 років, мені спав на згадку чудовий вірш Костянтина Ваншенкіна:

*Я був суворим, я бурчав...
І в дні, як юність ще буяла,
Чужих гріхів не пробачав,
І думка інших не сприймалась.*

*Як дратувався часом я
І відчував, що мир втрачаю.
Та й совість стверджує моя,
Що й досі щось таке я маю.*

*Проблему знаючи свою,
Тепер живу я все ж простіше:
До інших м'якшим я стаю,
Суворішим – до себе більше.*

До цих 12 рядків великого поета я додав би ще чотири:

*Не похвалюсь життям своїм,
Що маю – Богом лиш дається.
Христос є Пастирем моїм,
Любов Його постійно ллється.*

ЗВОРОТНА СТОРОНА ВІЙНИ

Хоч наше богослов'я та наше розуміння Бога й базуються на текстах Священного Писання, проте досить часто досвід, реальність, у якій живемо, суттєво впливають на те, як ми пояснюємо Божий характер, Його реакцію на вчинки людей і на наші гріхи.

І окремі люди, і суспільства можуть чинити ганебні, мерзотні діяння, і вже здається, ніби Зверху жодної реакції (принаймні моментальної) немає. Та й премудрий Соломон говорить, що не скоро звершуються суди над беззаконням, тому й не бояться люди чинити зло. І тоді нам здається, ніби Господь Бог усе відклав на Останній суд. Іноді також можемо почути, що всі людські гріхи покарано в Ісусі Христі, тому зовсім не важливо, наскільки ти живеш у гармонії або у протиріччі з Божим законом.

Тож постає питання: чи звершує Господь суди на землі? І ми повинні ствердно відповісти: «Так, Бог звершує суди протягом усієї земної історії!» Пророк Ісаїа говорить: «За Тобою душа моя тужить вночі, також дух мій в мені спозаранку шукає Тебе, бо коли на землі Твої суди, то мешканці світу навчаються правди (праведності – *Прим. авт.*)» (Іс. 26:9).

Тут досить чітко означена мета Божих судів – Господь карає зло, упокорює людину, навчає праведності, встановлює правильну субординацію: Творець – творіння; Господь, Пан – підлеглий. «Якщо Я Господь, то де благоговіння?»

Чому, з біблійної точки зору, бувають війни? Війни є однією із форм Божих судів, таким собі способом виправити людей у їхній неправді. Бог не є автором війни, проте Він дозволяє їй статися. Тому війни – це суди над цілими країнами, народами, і таке у світовій історії траплялося багато разів.

Однак іноді ми молимося так, неначе війна в нашій країні – хіба історії, ніби Господь

Бог помилково її допустив, якимось не все як слід оцінив.

Чи вірю я, що агресора буде посоромлено й покарано? Так, і для цього я маю підстави. Ворога вже посоромлено. Але що я маю зрозуміти як Божа людина, маючи відповідальність за своє життя й відповідальність за країну, в якій живу? Як проповідники правди Божої, ми повинні розуміти, що Господь говорить через ті чи інші й особливо глобальні події.

Пророк Єремія говорить: «Він карає, засмучуючи людських дітей, не за бажанням Свого серця. Але, коли топчуть ногами всіх полонених землі, коли порушуються права людини перед очима Всевишнього, коли людина скривджена несправедливістю в суді, – хіба Господь усього цього не бачить? Хто може сказати, – і те станеться, якщо Господь не накаже, щоб так і справді було? Хіба не за наказом Всевишнього трапляється добре й погане? Чому нарікає кожна жива людина? Нехай би вона нарікала на власні гріхи. Тож випробуймо та дослідімо свої дороги життя, і напевнімось до Господа! Здіймаючи наші серця і руки до Небесного Бога, скажімо: Ми відпали, ми збунтувались, – і Ти нас не прости» (Плач, 3:33–42, пер. *Р. Турконяка*).

Ми повинні чесно зробити аналіз, а не лише палати гнівом на безчесних, брехливих ворогів, і вважати їх тими, хто зрікся всього людського, хоча вони такі і є й матимуть відповідне покарання. Ми повинні чесно, на підставі істини, проаналізувати наше відношення до Бога.

Чи ставиться наша країна й ми самі до Бога як до Вседержителя? Адже Він – Владика, без Його рішення не існувало б нікого з нас, наших дітей, усього, що Він створив, не могла б функціонувати жодна клітина. Це Господь уможлиблює будь-яке існування. Усе, що тільки є, – Його святий задум, Його

проект. І як ми ставилися до Нього, як слухалися, як дякували за часи благословень і достатку?

Всевишній нагороджував нас дітьми, які мали право бути й були подобою Божою, а ми їх безжалісно жорстоко вбивали. Мільйони вбитих дітей через аборти, мільйони!!!

Як ми, як країна, як народ, рясно благословенний Богом родючою землею, щедри ми врожаями, хлібом, – як ми до Нього ставилися?

Згадайте, скільки разів ми збиралися перед Верховною Радою, звертаючись до здорового глузду, вимагаючи не приймати мерзенні закони, які руйнують мораль, руйнують сім'ї; закони, які безпосередньо спрямовано проти Бога, проти встановленого Ним кодексу життя.

Люди благословенної України відверталися від Бога і зверталися до диявола через чаклунів, ворожок, екстрасенсів, астрологів та іншої гидоти, до всілякого окультизму.

Навіть зараз деякі діячі хочуть, аби слуги диявола допомагали Україні у війні, – це така сліпота, в якій диявол виконує свою пряму функцію – «красти й убивати та нищити» (Ів. 10:10).

А законопроект №2693 про велетенські штрафи та кримінальну відповідальність за критику ЛГБТ, у результаті якого Божі проповідники не мали права називати гомосексуалізм гріхом?

Нечесність, брехливість, корупція... А лихослів'я, так що навіть жінки й діти матюкаються як чоботарі... І ми вважаємо, що без наслідків можемо жити перед нашим Творцем? Хіба не перед лицем Божим усе це робиться?

Зараз дуже багато закликів, аби Господь погубив Путіна і його прибічників – я теж вважаю це достойним покаранням. І я молюся Богу так само, як колись юдеї просили в Нього захисту від Гамана, який хотів знищити цілий народ.

І це дійсно відбудеться – зло буде суворо покаране, проте нині в Україні долина смертної тіні. Це дуже важко, але в цих обставинах маємо можливість наблизитися до Господа, примножити Його доброту. Це велика Божа турбота, щоб наблизити нас до Себе, зробити нас дійсно ЛЮДЬМИ.

Господь запитує, чим не задоволена людина? Якщо шукати справедливий вихід, то потрібно нарікати на себе, на свої гріхи. «Тож випробуймо та дослідімо свої дороги життя, і напевнімо до Господа».

«Хто може сказати, – і те станеться, якщо Господь не накаже, щоб так і справді було? Хіба не за наказом Всевишнього трапляється добре й погане?»

Якщо Господь повелів цьому бути, то треба Його запитати: «Боже, скажи, що ми повинні зрозуміти і що зробити?» Та хіба Він раніше не говорив?

А ми ж думали: хіба ми більш грішні, ніж інші? Звісно, ні. Ми так завжди жили, і все було добре. А зараз так важко, саме жахіття...

Я неначе чую зауваження, коли торкаюся цієї теми: зараз не на часі, ми повинні підтримувати дух бійців у їхній справедливій мужній боротьбі. Я міркував про це, коли готував тему. І сам так вважаю: ми повинні всіляко підтримувати воїнів, безперестанку молитися, постити, підбадьорювати їх у святій місії.

Мої роздуми не всупереч, проте я переконаний, що ми повинні розуміти і зворотну сторону, чому все це відбувається.

У Біблії написано (Єр. 18:1–12): «Оце слово, що було до Єремії від Господа, говорячи: “Устань, і зійди до дому ганчаря, і там почуєш слова Мої”. І зійшов я до дому ганчаря, аж ось він робить працю на кружалі. І в руках

Бог не є автором війни, проте Він дозволяє їй статися.

ганчаря попустилась посудина, яку він із глини робив. І він знову зробив з неї іншу посудину, як сподобалося ганчареві зробити. І було мені слово Господнє, говорячи: “Чи не міг би зробити й Я вам, як ганчар цей, о доме Ізраїлів? каже Господь. Ось як глина в руці ганчаря, так в руці Моїй, доме Ізраїля, й ви! Я часом кажу про народ та про царство, щоб вирвати його, і щоб розбити та вигубити, та

коли цей народ, що про нього казав Я, повернеться від свого зла, то пожалую Я щодо того зла, яке думав чинити йому. А часом кажу про народ та про царство, щоб його збудувати та щоб посадити, та як він зробить зле в Моїх очах, щоб не слухатися Мого голосу, то пожалую щодо того добра, про яке говорив, що вчиню Я його. А тепер скажи до юдея й до мешканців Єрусалиму, говорячи: Так говорить Господь: Ось готую лихе проти вас, і задумую задум на вас, – верніться ж ви кожен з дороги своєї лихої, і поліпшіть дороги свої й свої вчинки! Та вони відказали: ‘Пропало! бо ми будемо ходити за своїми думками, і кожен робитиме згідно з упертістю серця свого’».

Часто ми волаємо про Божу справедливість, і це правильно, бо Господь її явить. Але ми, як священники, маємо каятися за себе й за народ, і закликати людей до покаяння у тих гріхах, про які ми говорили до цього, і в усіх інших. І перемога від Бога прискориться.

Адже війна, гибель тисяч людей – це не нежить, не грип, не COVID-19. Це Божа сурма, це сильний Господній заклик узятися за розум і не губити себе та своїх дітей.

Ви запитаете: чи гинуть невинні? Ні, невинні не гинуть, а підносяться в небеса. Але невинним можна бути тільки у Христі.

Я щиро вірю, що в Україні й на передовій таких багато. Мені дуже хотілося б вірити, що у критичний час усі покликали ім'я Господнє і спаслись у вічне життя. «Кожен, хто покличе Господнє Ім'я, той спасеться».

Тож каймося за себе, за народ, за владу і просімо Бога зробити наші серця такими, щоб нам дійсно наслідувати Його благословення і тут, і у вічності.

А перемога буде, адже Господь воїнства небесного поборює за нас.

Василь ДАВИДЮК

Василь ДАВИДЮК

ОСТАННІЙ ШЛЯХ

Переді мною лежить шлях, який потрібно пройти, незалежно від мого бажання. Мені треба перейти з одного світу в інший, від тимчасового життя – у вічне. Ще кілька років, можливо, днів – і моє земне існування завершить своє коло.

Мій шлях – неминучий. Дорога та ще не пройдена, не випробувана, і ніхто її не може описати мені чітко. Ті, хто пройшов цей шлях раніше за мене, не повернулися, щоб розповісти про те, що було з ними.

Шлях цей самотній. Я пройду його один. Найближчі друзі не підуть зі мною. Вони можуть думати про мене, шкодувати, але супроводжувати не зможуть. Нам доведеться розлучитися: вони залишаться, а я піду вперед.

Цей шлях перенесе мене у вічність. Він перенесе мене або в обитель нескінченного блаженства, або у вічну п'янку.

Шлях цей остаточний, безповоротний. Буде зроблено останній крок, а потім – кінець усьому земному, тимчасовому, кінець праці та втоми, кінець гріха та скорботи.

Якщо я істинний християнин, то як багато радості принесе мені цей останній крок! Він введе мене в Батьківський дім на небесах. Він оселить мене у вічному спокої.

Адже смерть не є небезпечним і страшним шляхом для того, хто любить Господа. Для тих, про кого Бог каже, що Він їх знає, тому що вони не чужі Йому, а Свої. Господь не лише прийме їх після закінчення

шляху, а й Сам пройде з ними цю путь. Він розжене темряву долини смерті, тож і там сяятиме світло.

Господь знає цей шлях, адже Він Сам пройшов ним, і Його сліди досі видніються й освітлюють моторошний край. Він – Начальник життя. Він пройшов глибоку темряву смерті, щоб усунути небезпеку та знищити страх у тих, хто довірить Йому своє життя.

Дорогий друже! Якщо ти все ще не повірив у Нього й не визнав Його як особистого Спасителя, то чому б сьогодні цього не зробити?

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

З журналу «Віра і життя», 3/1979

Передвизначення Боже є важливою темою богослов'я та християнської етики, бо торкається й виражає «трансцендентну визначеність особистості в перспективі її вічності»¹.

Перш ніж міркувати про передвизначення, звернімо увагу на саме поняття, яким ми користуємося, та на його значення в контексті Біблії, а потім розглянемо, до чого людину взагалі визначено. І насамкінець поговоримо про взаємозв'язок передвизначення з іншими поняттями.

ПЕРЕДВИЗНАЧЕННЯ ДО

Передвизначення як «вчення про встановлення подій світової історії, детермінованість життя й поведінки людини Божою волею»² обговорюють з часів Реформації. Жан Кальвін, реформатор із Женеви, заперечував наявність волі в людини (у традиційному значенні цього слова) і стверджував, що Бог призначив одних до спасіння, інших – до вічної смерті. Інший реформатор, Якоб Арміній, навчав, що людина має свободну волю, щоб відповісти на Божий заклик покаятися і наверненням, як цьому вчили й отці церкви перших століть.

Мета цієї статті – показати, що Бог спочатку передвизначив усе людство до богоподібності, яке включає спасіння.

Людина – як дух, душа і тіло – через гріхопадіння в Адамі пережила своє «напевно помреш» (Буття, 2:17). Результатом цього стало духовне відчуження від свого Творця (Буття, 3:7–24). Але Бог не залишив людство й передвизначив усім людям можливість

повернення до Нього через Спасителя Ісуса. Усі люди, які звертаються до Господа, одержують народження згори, відновлюють свою богоподібність через христоподібність, перетворенням себе на образ Христовий (Рим. 8:29).

Поняття «передвизначення» походить від грецького слова «прооризо», де «про» позначає «до», або «перед», а «хоризо» – «встановити», або «укласти»³. Воно також може мати значення «визначити», або «призначити», що передбачає планування й передбачливість⁴. У Новому Заповіті це дієслово зустрічається шість разів і означає попередні рішення Божі (Дії, 4:28; Рим. 8:29–30; 1 Кор. 2:7; Еф. 1:5, 11).

Одне з таких попередніх рішень Творця – створення людини за Своїм образом і подобою (Буття, 1:26–27; 5:1; 9:6; Як. 3:9). Призначення людини бути істотою розумною, що має почуття й волю, – це Божа ініціатива та Його виконане рішення. Тож людина є особистістю, подібною до Творця.

Не рівною, а подібною до Бога. Потрібно пам'ятати закономірність: відносно подібне до абсолютного, а не навпаки! Судячи з вищенаведеного тексту, людина була задумом Божим раніше створення світу, отримавши оцінку «вельми добре» (Буття, 1:31). Людина відрізняється від усього творіння конкретною дією: «і дихання життя вдихнув у ноздрі її» Бог, наслідком чого «і стала людина живою душею» (Буття, 2:7).

Таким чином, Своїм творчим актом Бог попередньо визначив людство до богоподібності.

Передвизначення людства Павло пов'язує з обранням у Христі. Апостол пише, що «вибрав у Ньому Він нас перше заложення світу, щоб були перед Ним ми святі й непорочні, у любові, призначивши наперед, щоб нас усиновити для Себе Ісусом Христом, за вподобанням волі Своєї... У Нім, що в Нім стали ми й спадкоємцями, будши призначені наперед постановою Того, Хто все чинить за радою волі Своєї» (Еф. 1:4–5, 11).

Тут однозначно стверджується, що Господь у Своїй раді, за задумом Своїм, передвизначив призначення людини у Христі (Дії, 4:27–28). Це все відповідає премудрості Божій, «яку Бог перед віками призначив», або перш створення світу (1 Кор. 2:7).

Мета і призначення нашого обрання у Христі – усиновлення через Христа, щоб ми були «перед Ним святі й непорочні, у любові». Нас було обрано, відібрано для Нього як інструмент Його любові.

Засіб обрання – Ісус Христос – досконалий «образ невидимого Бога», тобто образ, або ідеал досконалості, в очах Божих (2 Кор. 4:4; Кол. 1:15–19).

Бог передвизначив усе людство до богоподібності, тобто, за словами апостола Павла, «призначив, щоб були подібні до образу Сина Його»

на все людство, бо в Адамі ми всі згрішили, й образ Божий у нас зник через духовну смерть (1 Кор. 15:22). Вибравши автономність, людина порушила заповіт із Господом Богом. Але у Своїй суверенності та всезнанні Творець перше створення світу визначив для людства можливість і засіб повернення до Нього, повернення в заповіт із Ним через Спасителя Ісуса Христа (1 Пет. 1:18–20). Ісус помер на хресті й узяв гріх світу на Себе (Ів. 1:29), і це колективне, за всіх людей (Ів. 3:16; 12:32), з метою відновлення їх як дітей Божих в оригінальній славі.

Зі своїми зіпсованими серцями люди самі не здатні навіть шукати обличчя Господнього, не кажучи вже про те, щоб урятувати самих себе. Але Бог любить усіх людей любов'ю

подібними до Нього (Рим. 8:29). І Він говорить нам, як досягти цієї богоподібності: прийти до Нього в покаянні, навернутися всім серцем, дотримуватися Його вчення і прикладу в усьому, навчаючись у Нього лагідності й покірливості.

Тільки Христос-Творець дає єдине серце й новий дух; Він перетворює кам'яне серце на серце із плоті (Єз. 36:26), тобто робить усе абсолютно новим. І секрет полягає в єднанні з Ісусом Христом, адже «хто в Христі, той створіння нове, – стародавнє минуло, ото сталося нове» (2 Кор. 5:17): нове мислення, нові цінності, нові бажання та прагнення, нова воля.

Для застосування всього нового необхідно зняти «старий одяг» – гріховний спосіб життя та звички – і вдягнути «новий одяг» – милосердя й лагідність (Кол. 3:5–13). Більше за все необхідно вдягатися в «любов, що вона – союз досконалості» (Кол. 3:14).

Новий одяг – це не тільки знати, а й керуватися вченням Христа як способом життя щодня, щоб ми «скинули з себе людину стародавню з її вчинками, та зодягнулися в нову, що відновлюється для пізнання за образом Створителя її» (Кол. 3:9–10).

Тільки в наслідуванні Ісуса Христа можна виконати подвійну велику заповідь – любити Бога й любити людей (Мт. 22:37–40). Тільки в повністю відновленій богоподібності ми здатні до цієї Божої любові. Щоб жити повною мірою в нашій богоподібності, до якої нас призначено радою Божою ще до створення світу, ми покликані дивитися на Христа й наслідувати Його. Апостол Павло пояснює: «Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимось всі на славу Господню, і змінюємося в той же образ від слави на славу, як від Духа Господнього» (2 Кор. 3:18). Це ми можемо відчувати вже тут і зараз, будучи в тілі серед спокус, хвороб, гонінь і несправедливості. Але повне досягнення богоподібності відбудеться під час особистої зустрічі з Ісусом Христом. Вірою ми «знаємо, що, коли з'явиться, то будемо подібні до Нього, бо будемо бачити Його, як Він є» (1 Ів. 3:2).

Визначивши наперед усіх людей до богоподібності, Господь Бог

(Рим. 8:29). До богоподібності через Ісуса Христа, спасіння в Ньому, призначено всіх людей (Ів. 3:16).

Як відомо з Писання, динамікою взаємин між особами чи іпостасями Святої Трійці є любов (Ів. 17:23–24). Людина, як образ Божий, також була створена для спілкування з Богом і перебування в Його любові, тому зрозуміло, що вже перш появи світу створені за подобою Божою призначені для любові – Божої основи міжособистісних взаємин. Звідси й велика заповідь: любити Бога й людей як виконання Божої волі (Мт. 22:37–40). Заповідь не їсти «з дерева знання добра й зла» вже є у своїй суті цією великою заповіддю, і її дано для того, щоб людина відповіла на Божу любов своєю прихильністю свідомо й добровільно (Буття, 2:17).

На жаль, як ми знаємо, наші прабабки не виявили святість і непорочність у любові до Господа Бога, тому прирекли себе, а також усіх своїх нащадків до виміру неслуху та гріховності. Тінь недосконалості впала

вічною, справедливою, жертвовною, рятівною, універсальною й особистою (Ів. 3:16). Якби Бог не запрошував нас до Себе, як той господар із притчі (Лк. 14:16–24), ми ніколи б Його не знайшли. Слава Господу, що Він, як батько з притчі про блудного сина (Лк. 15:20), чекає повернення людства, яке відійшло від Нього. Він не тільки чекає, а й іде назустріч грішникові, пропонуючи йому Свою благодать. Бог багаторазово й різноманітно звертався й запрошував до Себе людей через пророків (Євр. 1:1), обмежені обставини та Своє Слово. Бог виявляє ініціативу спасіння людей: Він залишає славу небес і приходить до нас в особистості Ісуса Христа. Він – вічний і славний Бог – особисто робить запрошення: «Прийдіть до Мене, усі струждені та обтяжені, – і Я вас заспокою! Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, – і “знайдете спокій душам своїм”» (Мт. 11:28–29). Господь став схожим на нас (Флп. 2:6–8), щоб ми стали

БОГОПОДІБНОСТІ

призначив людство до близьких взаємин із Собою. Створивши людей за Своєю подобою й образом, Він ще тоді визначив і динаміку взаємин – любов, яка властива Святій Трійці (Ів. 17:24, 26).

Як згадували вище, Господь Бог призначив нас бути особистостями з базовими чеснотами: розумом, почуттями і волею. Предметом дискусій і суперечок упродовж століть є питання: чи має людина свободну волю? У цьому важливо звернути увагу на такі факти. Усі заповіді, закони й постанови, а також заклики «поверніться», «прийдіть», «покайтеся», «зверніться», «оновіть ваш розум» тощо, які містить Біблія, апелюють до волі людини. Такі сутності концепції, як покаяння, навернення й віра, як і самі взаємини, були б неможливими без волі. Це все говорить про те, що людина має можливість вибору: сказати «так» чи «ні» навіть Творцеві!

Блага Звістка всієї Біблії виявляється у заклику до близьких стосунків із Богом через єднання з Христом і показує, як практикувати богоподібність у всій повноті.

Очевидно, що Господь запрошує, а людина робить вибір, і це також свідчить про наявність свободної волі в людини. Проте є суттєва різниця між свободною волею Бога й людини, що апелює категоріями «Творець» і «творіння». Тому, говорячи про свободну волю, можна сказати, що Бог має абсолютну свободну волю, а людина – відносну.

Передвизначивши людину до богоподібності та створивши її за Своєю подобою й образом, Бог визначив і відносно свободну волю людини. Однак є заперечення, що, допускаючи свободну волю людини, ми неначебто применшуємо Божий суверенітет. І це велика помилка!

Велич і слава Бога нескінченно перевищують усе, що ми, люди, розуміємо під цими поняттями, і виходять за межі нашого уявлення та сприйняття. Вічному, всеславному, всезнаючому, всесильному Богу не завдасть жодної шкоди наша відносна свободна воля. Її дано людям самим Творцем, щоб у світлі помилок наших прабатьків обрати правильні

взаємини зі Всевишнім – відповісти взаємною любов'ю на Його вічну любов і цим повернутися до оригінальної богоподібності.

Бог не боявся свободної волі Люцифера й Адама. Він не боїться і волі сьогоднішніх люциферів та адамів, які стверджують, ніби люди створили Бога у своїй уяві.

Люблячий Господь довготерпить людей, які змішують категорії «Творець» і «творіння» або просто заперечують Його. У своїй досконалій справедливості Бог запрошує всіх до Себе й хоче, щоб люди спаслися. Але водночас Спаситель шанує їхнє «ні», якщо вони так вирішили.

Бог у Своєму вічному плані насамперед створення світу й людини передвизначив усіх людей до богоподібності, до вічного спасіння як можливості. Тому ми ніде в Біблії не знаходимо перегляду цього Божого декрету, незважаючи на гріхопадіння людини.

Учення, що Бог передвизначив декого до смерті, є хибним, адже Слово Боже однозначно говорить, що Господь «хоче, щоб усі люди спаслися» (1 Тим. 2:4). Тому Бог закликає всіх, але не програмує нашу волю. Відповідну любов створених за подобою Божою не можна наперед визначити, інакше це вже не буде любов'ю. Це нам добре відомо з людських взаємин, особливо подружніх. Над ними працюєш, докладаючи старання, уваги, проявляючи ініціативу.

Господь Ісус Христос є найбільшим «добрим виноградарем». Він «обкопує» й «обкладає гноєм», дбає про всіх людей (Лк. 13:6–9).

Бог обрав Церкву як можливість для спасіння всіх людей, і ввійти в неї можуть усі через навернення до Ісуса Христа і взаємну любов. Бог за Своєю єдиною волею запрошує всіх людей до близьких стосунків із Собою. Слід зазначити, що Всевишній наперед визначив усіх людей до богоподібності, але тільки через хриstopодібність.

У цьому світлі біблійна істина про передвизначення до богоподібності показує безглуздість домислів і спекуляцій про особисте обрання й особисте приречення до смерті.

Д-р Віктор ЦАНДЕР

¹ А. Е. Митько. Предопределение // Этика. Энциклопедический словарь. Ред. Р. Г. Апресян и А. А. Гусейнов, 384.

² И. С. Болотин. Предопределение // Теория. Философский словарь. Ред. И. Т. Фролов, 456.

³ S. Zodhiates. The Complete Word Study Dictionary: New Testament, 1223.

⁴ Brockhaus Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament, 2, 1333.

ПУСТЕ СЛОВО

Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня! Бо зі слів своїх будеш виправданий, і зі слів своїх будеш засуджений.

Мт. 12:36–37

Пусте слово...Що це за слово? Пусте слово – це слово непотрібне, несерйозне, марне, порожнє. Хтось може сказати: «Адже тільки йдеться про пусте слово, а не про гниле, наклепницьке, погане чи блюзнірське. Чому ж уживання пустих слів пов'язане з такою тяжкою відповідальністю перед Богом?»

Отже, чому Христос не визнає наших загальноприйнятих градацій пустих слів і в цьому питанні не допускає ні винятку, ні поблажливості? Чому в день суду люди повинні будуть дати звіт «за кожне слово пусте»?

Зрозуміло, чому це так. Наші слова – це ми самі. Наші слова, хоч би якими вони були, завжди є яскравими виразниками наших потаємних почуттів, думок, устремлінь і сподівань. Наші слова – дзеркало, що відображає плоди нашого мислення та уяви. Усе те, чим зайняті бувають наше серце й розум, віднаходить вираз у наших словах.

Психологи стверджують, що наші необдумані слова, напівжартівливі репліки, зауваження і фрази, які несподівано вирвалися, більше виявляють і оголюють наш справжній характер, ніж найвигадливіші й добре продумані доповіді.

Слова людської мови тим дорожчими й чудовими, що їм дано відкривати або все багатство, або всі злидні людської душі. «Добра людина із доброї скарбниці серця добре виносить, а лиха із лихого виносить лихе. Бо чим серце наповнене, то говорять уста його!» – сказав Ісус Христос.

Зрозуміло також, чому Христос очікує від нас святої серйозності.

Бог дав нам найбільший дар – членороздільну людську мову. Тільки людина має цей винятковий дар, ніхто з усіх інших істот на землі цієї особливості не має. Бог очікує, що людина буде гідно ним користуватися.

Народна мудрість стверджує, що мовчання – золото. Мовчи, якщо нічого сказати! Говори, якщо те, що хочеш сказати, цінніше за мовчання.

Християнину не годиться займатися порожніми, пустими, безцільними й безглуздими розмовами. Не

дарма Священне Писання говорить: «Стережися ж базікань марних», бо «праця уст в недостаток веде» і «не бракує гріха в многомовності», «і гідота, і марнословство або жарти, що непристойні вам». Людина, яка допускає у своєму житті марнослів'я, завдає шкоди своїй розумовій рівноваженості та своєму моральному почуттю.

Бог не вимагає, щоб ми були «мовчальниками», які дали обітницю німоти. Господь не хоче бачити нас німими. Він не затуляє наших вуст, але бажає, щоб ці вуста, якщо вони говорять, говорили для того, «що тільки правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки чисте, що тільки любе, що тільки гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала».

Микола ВОДНЕВСЬКИЙ

Війна, яку всі з острахом чекали, про ймовірність якої багато міркували, усе одно неочікувано обрушилась на Україну.

Так само бурхливо й несподівано, як війна сталася, так само вона розкрила багато того, чого ми раніше і припустити не могли! Іноді думаю, що краще б мені не знати всього того, що стало очевидним через війну. Тяжко! Боляче!

Що я маю на увазі? Наприклад, списки контактів друзів, особливо із соціальних мереж, помітно порідшали. Коло спілкування суттєво звузилося. На жаль, і християни не стали винятком. Глибокою тугою в серці відгукується сліпота багатьох братів і сестер, які із зовсім нелогічних, незрозумілих мені й усім українцям причин без жодної спроби опору потрапили під владу брехливої пропаганди.

У мене жевріє надія, що світло Господа осяє цю сліпоту, і настає час покаяння всіх тих, хто помиляється, і час для відновлення зруйнованих стосунків! Не вічно дияволіві з його брехнею триумфувати!

Але серед усього цього жакіття, розпачу, розчарування, пригніченості та безвиході, які принесла війна, яскравим променем світла пробивається інша сторона війни!

ЦЕ ВІДБУ НА НАШІ

Хто б міг уявити, що Польща, яка в минулому має досить неприємну історію відносин з Україною, зараз настільки широко відчинить двері для українців, які рятуються від бомб і ракет?! Відразу зауважу: ставлення поляків до українців – це щось унікальне! Щира гостинність сталася не лише в Польщі. Зараз не хочеться перераховувати всі країни, які надали та продовжують надавати колосальну допомогу біженцям з України. Переконаний, читачі журналу «Віра і життя» добре знають, про що я пишу. І напевно, багато хто з вас знає велику кількість історій про виявлену на ділі любов і турботу. Ви ці історії чули з перших вуст від людей, котрі отримали таку допомогу!

Особисто для мене кожна така розповідь розливається приємним

теплом у серці. Про це хочеться слухати і говорити безперестанку!

Чув якось про те, як український волонтер, який возив гуманітарну допомогу з Європи, заїхав у автосалон у Польщі, щоб придбати запчастину для свого авто (кришка для розширювального бачка – якщо хтось розуміє). Продавець відповів, що необхідної запчастини нема, і вона йде лише «під замовлення». Після того, як волонтер сказав, що не має часу на очікування, а їхати далі без цієї запчастини він не зможе, співробітник автосалону підійшов до нової машини, яка стояла на стенді, відкрив капот, викрутив кришку та віддав її волонтерові. На запитання українця про вартість продавець відповів, що це подарунок!

Хтось скаже: «Ну, по-перше, ця історія з фейсбуку. Нема гарантії,

Збір допомоги в Німеччині

Щойно надрукована література

ВІДБІВАЄТЬСЯ У ЇХ ОЧАХ

що це правда. А по-друге, ну що це за подарунок? Подумаєш, кришка від розширювального бачка!» Однак питання не в тому, скільки коштує запчастина. Тут головне – ставлення!

Буквально за місяць я особисто був свідком іншої історії. Одній жінці з-під Києва (нашій сестрі по вірі) безкоштовно друзі в Німеччині допомогли вирішити проблему з дрібним ремонтом машини, а потім звернули увагу, що лобове скло її автівки має тріщину. Якщо цей дефект не усунути, тобто, якщо не замінити скло, то жінка, цілком імовірно, матиме проблеми з поліцією. Адже ця тріщина на склі стоїть на безпеці водіння. А це вже не кришка від бачка. Це ремонт вартістю від 800 до 1000 євро!

І коли працівники СТО в Німеччині, куди звернулася наша

сестра по вірі, – абсолютно незнайомі люди, які бачили її вперше і, можливо, більше ніколи не побачать – замінили їй скло, не взявши ані цента, це знову змусило мене замислитися: що відбувається із серцями людей?!

Однозначно, Господь зараз має справу не лише з Україною! Він досягає чогось грандіозного в людях у багатьох країнах!

Іще одна історія з Польщі. Мій друг Влад із родиною після перетину українсько-польського кордону (був уже глибокий вечір) не знайшов місця в таборі для біженців (був ущент переповнений), тож змушений був виїжджати зі стоянки. Аж раптом побачив машину BMW X3 з польськими номерами. На автівці був прикріплений жовто-блакитний прапорець. За кермом сиділа молода жінка.

Порівнявшись із машиною, Влад опустил вікно й розповів, що їм ніде переночувати, й запитав, чи може водійка допомогти? Уже за годину Влад зі своєю родиною зайшов у розкішний особняк у горах. Будинок шикарний, збудований у стилі хайтек! Сходи з неоновим підсвічуванням, камінна зала, блискучі душові, затишні спальні та гостьові кімнати. Господарі сказали: «Будинок у вашому розпорядженні! Поживіть скільки потрібно. Відпочиньте...»

А ще особисто знаю в Німеччині сім'ю благочестивих християн, що прийняла багатодітну родину з України із таким теплом: «Ми не обмежуємо вас часом війни. Скільки потрібно, стільки і живіть у нас!»

Думаю про все це й дивуюся: наскільки ж Бог може змінювати серця?! Адже це непоодинокий випадок! Самі ж німці говорять: «Ми ніколи не думали, що Німеччина на таке здатна!» Скажу більше: не тільки християни таку любов виявляють. Що ж відбувається?! Що це за благодать, яка так рясно виливається на українців, мабуть, в один із найскладніших періодів історії нашої країни?

Припускаю, що після перемоги України знайдеться чимало християнських учених і богословів, які

Волонтери в Україні

намагатимуться дати відповідь на запитання: «Що відбувалося із серцями людей, насамперед людей, далеких від Бога, що вони були здатні на такі жертви, на любов і турботу такого рівня?» Це відбувається на наших очах!

Пригадую заповнений ушент склад місії «Світло на Сході» в Німеччині: продукти, засоби гігієни, медикаменти... Потім орендували ще один склад, тому що не встигали всю цю допомогу передавати в Україну.

Подвір'я місії повністю заставлене піддонами, бо всі коробки не поміщаються всередині складу. А німці все несли, везли... І в їхніх очах якесь благоговіння, смирення... Бог щось неймовірно створив із серцями цих людей! Розважливі німці, які планують на 2–3 роки наперед, раптом стали спонтанними, неймовірно охочими віддати останнє, щоб лише допомогти бідолашним людям, яких вони ніколи не бачили й не знають!

З одного боку – величезна брила болу, яку везли із собою українці

з України до Європи. У когось цей біль не минеться до кінця життя. Хтось і зараз здригається від гулу літака, який пролітає десь у висоті. З іншого боку – усвідомлення, що всі ці люди, поїхавши з України, не залишилися наодинці зі своїми проблемами!

І зараз я захоплююся багатьма місіонерами, волонтерами, пасторами, звичайними членами церков, які переправляють гуманітарну допомогу в Україну, розвозять її в найгарячіші точки, евакуюють людей...

Я захоплююся тими, хто працює на кордоні, хто всіма силами допомагає українцям в Європі. Я в захваті від кожного, хто поширює Нові Заповіти та іншу християнську літературу. О! Це ціла окрема тема! Я ніколи не міг припустити, що місія «Світло на Сході» в Німеччині видаватиме стільки літератури українською мовою! Цілком спорожнілі запаси паперу в німецьких друкарнях і неможливість забезпечити бажану кількість книг! Нестача у крамницях

деяких видів продуктів через масову закупівлю людьми та передачу в Україну – це стало реальністю у стабільній і ситій Німеччині.

Християнську літературу розповсюджують в Польщі, Чехії, Румунії, Молдові, Швейцарії, Франції, Словаччині... І замовлень на книжки менше не стає! Ми знову чуємо відгуки про те, що хороша християнська література зараз потрібна більше за продукти чи медикаменти!

Усе це розбухує мої емоції. Я розумію, що зараз Господь робить дещо особливе. Я проти війни! Я не сумніваюся, що багато хто з нас віддав би все, щоб вона не розпочалася!

Але Бог її допустив. І я такий вдячний Йому, що, крім горя, зла, розпачу та зради, які принесла із собою війна, ми бачимо і яскраві промені Божої любові, які розрізають безпросвітну темряву!

Слава Богу за все!!!

Павло ДАВИДЮК

Люди, яких евакуювали із зон бойових дій

Надія через Євангеліє

БОГ ЗДІЙСНЮЄ ВЕЛИКУ РОБОТУ

Мене звуть Марія, я з Німеччини. Ось уже три роки як я і мій чоловік-індієць працюємо в Києві, у біблійній школі. Зараз, під час війни, наша школа є радше складом. Слава Богу, що ми перебуваємо в південній частині міста, де поки що відносно тихо. Це дає нам змогу бути дуже активними. Ми закупаємо у великій кількості продукти й готуємо їжу (до тисячі порцій на день), яку потім відвозимо в лікарні й військові частини. Також розподіляємо гуманітарну допомогу, яка надходить до Києва. Таким чином до нас потрапили й ваші посилки, і ми змогли роздати продукти нужденним у Києві.

Надсилаю вам кілька світлин, зроблених відразу після отримання коробок. Я подумала, що це дуже порадує тих людей, які збирали їх для українців.

Дуже хочу підбадьорити людей у Німеччині через цю кризу. Зараз усю увагу спрямовано на Україну, і я впевнена, що Бог бажає струснути й торкнутися сердець багатьох людей, які живуть у безпечній Німеччині. Допомога йде в Україну на даний момент найчастіше звідти. Але я маю таке відчуття, що Бог виконує велику роботу також і в серцях християн, які живуть у Німеччині.

Марія ГОЗДА

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ ЗІ СТОРІНКИ 10

1. Каїну (Бут. 4:6–7). 2. Захарія, син Мешелемії (1 Хр. 9:21). 3. Єзекія (2 Хр. 29:1–3; 28:24).
4. Хулда (2 Хр. 34:22). 5. Моав (Єр. 48:29). 6. Звістка про зцілення Ісусом двох біснуватих і загибелі стада свиней (Мт. 8:28–34).
7. У Трояді (Дії, 20:6–12). 8. Біси (Як. 2:19).
9. «Дітоньки, – бережіться від ідолів» (1 Ів. 5:21). 10. Безбожників (Юд. 1:13–15).

ІЛЮСТРАЦІЇ
ДО СТАТЕЙ

- c. 2 © Холмен Хант Вільям, «Світло світу», 1853 р.
 c. 4 © Ollyy / shutterstock.com
 c. 6 © JHDT Productions / shutterstock.com
 c. 7 © Chris Hellyar / shutterstock.com
 c. 11 © Maram / shutterstock.com
 c. 12 © conrado / shutterstock.com
 c. 14 © Amanda Carden / shutterstock.com
 c. 17 © HandmadePictures / shutterstock.com
 c. 18 © Brian J. Abela / shutterstock.com
 c. 23 © Inked Pixels / shutterstock.com
 c. 32 © ponsulak / shutterstock.com

ВІРА І ЖИТТЯ

Засновник

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»

Видається на добровільні пожертвування читачів.
 Виходить шість разів на рік. Тираж 8 000 прим.

Головний редактор Василь Давидюк

Редакційна колегія:

Павло Давидюк

Олена Зенченко

Анна Назаренко

Інна Анохіна

Олег Блошук (переклад віршів з російської)

Микола Давидюк

Вальдемар Цорн

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво про державну реєстрацію:
 серія KB, № 23369-13209ПР від 24.05.2018.

Передплатний індекс 49283

Адреса редакції в Україні:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
 вул. Хорольська, 30, м. Київ, Україна, 02090;
 тел.: 044-296-86-39; 296-87-69;
 e-mail: viz@sns.org.ua; адреса сайту: www.sns.org.ua

Адреса редакції в Німеччині:

LICHT IM OSTEN, Postfach 1340,
 70809 Korntal, GERMANY
 Телефон: 0711-83-99-08-23; факс: 0711-83-99-08-4;
 e-mail: wzorn@lio.org

Адреса представництва у США:

USA, Light in the East, P.O. Box 185,
 Orangevale, CA 95662
 Tel.: 916-348 33 88; e-mail: liteusa@lio.org

Оформити передплату на журнал, надсилати листи і матеріали можна за будь-якою з наведених адрес.

Пожертвування можна надіслати за наступними реквізитами:

РО «УМТ «СВІТЛО НА СХОДІ»,
 IBAN: UA38305299000026006000117462
 АТ КБ «Приватбанк» м. Київ
 Код ЄДРПОУ / ІНН: 14300272.

У призначенні платежу вказати:

«Пожертвування на журнал ... (назва журналу) ...».
 ПІБ, адресу і номер телефону отримувача журналу.

Пожертвування із західних країн можна надіслати чеками на адресу редакції в Німеччині або переказами на банківський рахунок:

IBAN DE07604500500009916425
SWIFT/BIC SOLADES1LGB
 Kreissparkasse Ludwigsburg

Видання й розповсюдження журналу залежить від молитовної та матеріальної підтримки читачів!

Позиція редакції не завжди співпадає з позицією авторів надрукованих матеріалів.

Рукописи, надіслані до редакції, рецензуванню та поверненню авторам не підлягають.

Комп'ютерна верстка та дизайн: Йордан Пеянські, Микола Давидюк
 © «СВІТЛО НА СХОДІ», 2022.

ISSN 1610-9120

Номер підписано до друку 5 серпня 2022 року.

Надруковано ООО «Новий друк»,
 вул. Магнітогорська, 1, м. Київ, Україна, 02094.

На обкладинці:

© Adam Vilimek / shutterstock.com

sns.org.ua

Я - увері:
коли через Мене хто ввійде,
спасеться.

Ісус Христос